

NDOA NI MFULULIZO WA HUDUMA
UONGOZI WA KIMUNGU
KITABU CHA KUJIFUNZIA

JUZUU 5

Basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu, mkiwafundisha kushika yote niliyowaamuru ninyi; na tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari. Amina. (Mathayo 28: 19-20)

Uongozi wa Kimungu ni juzuu ya 5

katika Kitabu cha Ndoa ni Mfululizo wa Huduma.

Juzuu nyingine katika Ndoa ni Mfululizo wa Huduma

Msingi Imara (juzuu ya 1)

Upendo ni nini (juzuu ya 2)

Mahitaji ya kipekee (juzuu ya 3)

Utamilifu wa Kimwili (juzuu ya 4)

Mwongozo wa Kiongozi

Vitabu vingine vya kufundishia na FDM.world

Msingi wa Kweli kwa Mkristo: Msingi Imara kwa Mwanafunzi na Craig Caster

Malezi ni Mfululizo wa Huduma na Craig Caster

Kuwaelewa Vijana na Craig Caster

[Vitabu](#) vyote [vya](#) kazi vya [FDM. Vinapendekezwa](#) kwa masomo binafsi, kwa vikundi vidogo vidogo, kama zana za kufundishia na katika kutolea ushauri na saha.

Tafadhali kumbuka: Kurasa zote tupu kutoka kwenye kitabu cha awali zimeondolewa.

Namba nyingine za kurasa zinaweza kurukwa kwa sababu hii.

Uongozi wa Kimungu

Ndoa ni Mfululizo wa Huduma
Juzuu 5

Craig Caster

Basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu, mkiwafundisha kushika yote niliyowaamuru ninyi; na tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari. (Mathayo 28: 19-20)

FAMILY DSCP FSHP MINISTRIES

Simu: (619) 590-1901
Barua pepe: info@FDM.world
Wavuti: www.FDM.world

Uongozi wa Kimungu, Kitabu cha Ndoa ni Mfululizo
wa Huduma, Juzuu ya 5, na Craig Caster ISBN 978-
1-7331045-4-8

©2019 Google Sheria na Masharti ya Tovuti Faragha
Waendelezaji Wasanii Kuhusu Google | Haki zote
zimehifadhiwa. Marekebisho ya 01052021

Isipokuwa itakaporekebishwa vinginevyo, lakini kwa sasa nukuu zote za
Maandiko zimetolewa katika Biblia ya Swahili Union Version (SUV). Hatimiliki
© Chama cha Biblia cha Tanzania na Chama cha Biblia cha Kenya (1997),
Maandiko yote yametumika kwa ruhusa maalumu na haki zote zimehifadhiwa.

Pasipo ukomo wowote, si ruhusa kunakili, kuchapa au kuandika upya
chapisho au sehemu ya chapisho (kwa mfumo wa e-book) au namna nyingine
yoyote inayoweza kutengenezwa, kutunzwa; kwa umbo au kwa namna yoyote
ile (kielektroniki, mekanikia, fotokopi, kurekodi au vinginevyo); bila ruhusa toka
katika hatimiliki zilizotajwa hapo juu.

Yaliyomo

Dibaji.....	vii
Utangulizi.....	ix
Somo la 1: Kuongoza Njia ya Mungu	1
Somo la 2: Amini Ahadi za Mungu.....	7
Somo la 3: Kumtegemea Mungu Kila Siku	11
Somo la 4: Ushawishi wa Baba	19
Somo la 5: Makuhani wa Nyumbani	23
Rasilimali Viambatisho.....	29
Maelezo ya mwisho	63
Kuhusu Mwandishi	65
Kuhusu ya Uanafunzi katika Familia.....	67

Dibaji

Mungu aliumba taasisi tunayoiita ndoa na leo iko chini ya shambulio kali. Kauli hiyo inaweza kusikika kama ya kushangaza kwako, lakini kuna athari mbaya zaidi ambayo hutoka ndani ya uhusiano kati ya mume na mke. Baada ya wanandoa kuoana, kila mmoja huanza kuvuta kwake kulingana na mahitaji na matakwa yake. Kadri muda unavyopita, shida hazijasuluhishwa, kuvunjika moyo, kuchanganyikiwa na hasira huweza kuleta uchungu ambao husababisha chuki na kulipiza kisasi. Ikiwa watu wawili huingia katika ndoa wakiwa na matarajio makubwa kama haya na nia njema, kwa nini sasa ndoa nyingi hushindwa? Kwa maana nyingine, nini wanandoa wengi wanasuluhisha uhusiano ambao haujatimilika?

Kitabu hiki kimetolewa wakfu kwa Mungu kwa sababu ya shauku yake kwa kila mwanandoa kupata baraka alizokusudia katika ndoa. Wakati watu wawili wanapoungana kama mume na mke bila mafunzo juu ya kanuni za Mungu na mara nyingi bila mifano ya kimungu kutoka kwenye maisha yao ya nyuma, hawa hujikuta hawajui kabisa jinsi ya kutendeanana. Wanaweza kuleta machungu ya zamani, kutengwa na waliowapenda pamoja na hisia hasi ambazo huongeza changamoto. Kupitia kitabu hiki, Mungu atafunua ukweli usiopingika ambao unapaswa kufuatwa, la sivyo matokeo yatakuwa ya kukatisha tamaa na kutokufurahisha; kwa kifupi, ni maumivu makubwa.

Takwimu zinaonyesha kuwa ndoa nyingi kati ya Wakristo huishia kwenye talaka. Kama watoto wa Mungu na warithi wa ahadi zake zote, kwa nini waamini wanashindwa? Shida ni ukosefu wa maarifa na mafunzo juu ya kanuni za kibiblia. Kwa kusikitisha, kwa sasa Kanisa haliweki juhudi za kutosha katika eneo hili ili kugeuza wimbi ambalo linasomba watu wengi chini ya njia ya uharibifu. Wanandoa wanahitaji sana mafundisho ya kibiblia, wakifundishwa na wengine katika ukweli wa Mungu. Waamini wanapojifunza kile ambacho Mungu anataka na kuamua kumfuata kama wanafunzi wa Kristo, watapokea neema na nguvu ya kushinda shida yoyote. Mungu anataka kujionyesha mwenye nguvu kwa niaba yetu na anataka tumtukuze katika ndoa zetu; lakini lazima tumkubali pia. Tunajua ndoa ni muhimu kwa Mungu, lakini Wakristo wengi hata baada ya miaka kumi ya ndoa bado wanahisi kutostahili kuwafundisha wengine. Fikiria mtu ambaye amekuwa akifanya kazi fulani kwa miaka kumi; si angeweza kujisikia fahari sana kumfundisha mtu mwingine. Na Mungu anajali zaidi juu ya jinsi tunavyowatunza wenzi wetu kuliko miito yetu.

Unapokamilisha mfululizo huu wa mafunzo kwa maombi, Mungu atafunua kusudi lake kwako kama mume na mke. Maarifa yote yatategemea ukweli wa kibiblia tu. Vitabu hivi vya kujifunzia vitakuongoza kwa kutumia Maandiko na kukupa vielelezo vya vitendo ili kukusaidia kutekeleza kanuni unazojifunza. Mfululizo huu pia unakusudiwa kuwa zana ya kuwafundisha wengine. Wakati macho yako yatakapofunguliwa kwa njia ya ajabu amabyo Mungu hutumia kuyabadilisha maisha yako, utaona kwamba wengine wengi wanahitaji msaada pia.

Bwana Mungu, asante kwa kufunua moyo na mapenzi yako kwetu katika Neno lako. Tafadhali wabariki wale wanaopitia kitabu hiki. Fanya kanuni ziwe wazi. Wape mioyo ya uyenyekevu kuwasamehe wale ambao wamewaumiza na shauku ya kuomba msamaha kutoka kwa wale ambao wamewaumiza. Mungu, utukuzwe ndani na kupitia ndoa za wale ambao wako tayari kukufuata. Amina.

Utangulizi

Kitabu hiki kimeandaliwa kukuleta kwenye njia ya uanafunzi, ambayo inamaanisha kutembea katika kanuni za Mungu. Tunapotumia maneno kama *kutembea*, tunatumai unaelewa kuwa kuishi chini ya kanuni hizi ni jambo la msingi kama vile kujifunza kutembea.

Malengo ya kitabu chetu ni:

1. kukuonyesha kuwa Mungu hutoa kanuni za ndoa,
2. kukuwezesha kupata mbinu na matumizi ya kanuni hizi, na
3. kuongoza ndoa yako na familia yako katika msamaha, uponyaji na umoja unaokuja kwa kumtii Mungu.

Huduma za Uanafunzi katika Familia zipo ili kusaidia kuelimisha kuhusu mwili wa Kristo katika maeneo muhimu. Kukosa kuwafundisha wengine, kwa leo kunahusiana moja kwa moja na kiwango cha kutofaulu katika ndoa. Na tunalijuaje hili? Tunajua kwa njia ya kuona, uzoefu na hupatikana katika takwimu zilizothibitishwa wakati huu.

Mchakato

Masomo yamegawanywa katika juzuu tano. Anza na juzuu ya 1 na endelea kupitia kila juzuu kwa mpangilio. Kurukia juzuu au sehemu ambayo inachochea shauku yako inashawishi ingawa haishauriwi; kwa sababu kuna mwendelezo katika kila juzuu na kila somo. Kwa mfano, unaweza kutaka kujua mahitaji ya urafiki wa mwanaume au mwanamke, lakini kuna kanuni za kibiblia ambazo lazima ujifunze kabla ya kuzingatia mahitaji ya mme/mke wako kwa njia ya kimungu. Jitahidi kumaliza somo moja kila siku kwa siku tano. Kujijengea tabia ya kusomo kila siku bila kukosa ni ufunguo wa mafanikio ya kiroho.

Kanuni hizi zimejaribiwa na kuthibitika kufanikiwa. Nimeyashuhudia katika ndoa yangu mwenyewe na kupitia maisha ya watu, hata katika masomo ya ushauri na ndoa. Tafadhali elewa, huu *sio* mwongozo wa "Hatua tano Rahisi za Ndoa". Ufuasi wa kibiblia ni kazi ngumu na inakuhitaji ujikabidhi kwenye mapenzi ya Mungu unapobadilisha mitazamo na tabia zako. Mchakato utahitaji kujituma, kujitolea na unyenyekevu.

Kuianza Kila Siku

- Ona kila somo la kila siku kuwa kama wakati mzuri unaotumia na Mungu wako na mtarajie yeye azungumze nawe kupitia Neno lake.
- Anza kila siku kwa maombi, ukimwomba Mungu akufunulie ni wapi unahitaji kubadilika na kukupa uwezo wa kutumia kile unachojifunza.
- Kuwa na fikra za kutafakari. Usikimbilie kusoma tu ili kusema kwamba umalize. Mpe Mungu wakati wa kusema nawe na tafakari juu ya yale unayojifunza.

Mambo ya Kuzingatia

- Mafunzo haya ni kipaumbele kipya hivyo utahitaji muda wa kujitolea. Masomo yanapaswa kufanywa kila siku. Ukikosa siku, *usiiruke*, bali fanya kazi kumaliza masomo yote kwa utaratibu.
- Maandiko yanasema wazi kwamba ndoa ni muhimu kwa Mungu. Ikiwa unajitahidi kumaliza masomo, omba juu ya vipaumbele vyako na ahadi nyingine. Pata msaada wa mshirika uwayejituma katik sala ikiwa ni lazima.
- Kumbuka, mme/mke wako ni mwenzi muhimu katika juhudi hii. Soma pamoja naye au kando yake, lakini kila wakati jadili kile ulichojifunza na jiombee ili uweze kutekeleza mabadiliko yoyote yanayohitajika.
- Masomo yanaweza kutofautiana katika idadi ya maarifa yanayowasilishwa. Baada ya kumaliza kila moja, tazama mbele kwa somo linalofuata na kupanga muda wako na Mungu na kufaidika zaidi.
- Nafasi imetolewa kwa kujibu maswali na kurekodi mawazo yako na sala. Ikiwa umepakua na kuchapisha kitabu hiki cha kujifunzia, tunashauri uweke kwenye mfumo wa kitabu chenye sehemu tatu na ujumuishe karatasi ya ziada ya uandishi binafsi na notsi.

CHIMABA ZAIDI

Sehemu hii inaashiria fursa ya kusoma Maandiko na kuihusisha na mada inayowasilishwa. Utaijua zaidi Biblia, kanuni za kibiblia za ndoa, na kile ambacho Mungu anatarajia kutoka kwako kama mwenzi.

KIJICHUNGUZA

Unapojifunza kanuni za kibiblia, sehemu hii hutoa wakati wa kujichunguza, kutafuta maeneo ambayo uboreshaji wa kibinafsi unahitajika. Nafasi hutolewa kwa orodha ya ufahamu, maungamo na maombi ya hekima ili kuweza kufanya mabadiliko. na maombi ya nguvu na hekima ya kufanya mabadiliko hayo.

Kipengele kimoja muhimu cha uanatunzi ni uwajibikaji. Ikiwa Mungu atakufulia kuwa umekosa kwa mwenza au watoto wako basi nenda kaomba msahama wao. Fanya hivi mara kwa mara hata bila wao kujua.

FAILI LENYE UKWELI

Sanduku kama hili hutoa ufafanuzi wa maneno au vifungu kutoka kwenye Biblia. Tumechukua tahadhari kubwa kutumia faharasa za Biblia zinazojulikana, zenye sauti za kimantiki na ufafanuzi kwa ufafanuzi, unaorejelewa Maandiko. Nyingi ya fasili hizi zinaonekana katika, *Kiambatisho R: Faharasa*

MPANGO KAZI

Baada ya kusoma kanuni za kibiblia, sehemu hii inakupa changamoto ya kuchukua hatua na kutumia kile ulichojifunza katika ndoa yako. Ili kuwa wanafunzi wa kweli lazima tuelewe kwamba Mungu hatamani tu tuweze kukua katika maarifa, lakini pia anahitaji tuiishi.

Rasilimali Viambatisho

Tafadhali pata faida ya viambatisho mwisho wa kitabu hiki cha mafunzo. Viko maaluma kwa ajili ya ukuaji wako, na tunavirejelea katika kitabu cha mafunzo. Kabla ya kuanza safari hii nzuri, tafadhali jaza *Kiambatisho A: Barua ya Kujitolea* (juzuu 1).

Mwongozo wa Kiongozi

Mwongozo wa kiongozi unapatikana kwenye FDM.world chini ya Upakuaji wa Huduma Bure. Vifaa vyote kwenye wavuti yetu huzingatia uanafunzi na hutolewa bure.

Somo 1

Kuongoza Njia ya Mungu

Biblia inafafanua jukumu ambalo Mungu alimpa mwanaume juu ya dunia ambayo ni "mtunzaji" au "mwangalizi" (Mwanzo 2:15). Wanaume wameitwa hasa kuwa viongozi na kuongoza kwa mtindo wa kimungu kulingana na maagizo na mpango wake. Wanawake ni sehemu muhimu ya jukumu hili kama msaidizi, wote wakimtia moyo na kumsisitiza mwanamume katika eneo hili. Mke lazima aamini kwamba msaada wake ni muhimu, kuelewa kwamba mumewe anahitaji msaada wake endelevu kuwa kiongozi wa kimungu ambaye Mungu amemteua awe. Mke anaweza kuwa chombo mkononi mwa Mungu, iliyoundwa kufanya kazi na mumewe kujenga familia inayomcha Mungu.

Mke, kuna nguvu katika maombezi. Jifunze mambo kumhusu mumeo ili uweze kumwomba. Lakini hii sio kwa wewe kuwa kama "roho mtakatifu" wake ukumbushe kila siku juu ya kile anachopaswa kufanya kama kiongozi. Badala yake, tumia maarifa haya kujua jinsi ya kumuomba.

MPANGO KAZI

Mume, andika kujitolea kwako kwa Mungu katika eneo hili na umwombe Mungu neema yake ili kuwa mwaminifu.

Mke, andika kujitolea kwako kumwomba mume wako katika eneo hili na umwombe Mungu neema yake ili kuwa mwaminifu.

Ujuzi wa kujifunza

Neno la Mungu limejaa mifano ambayo inasaidia kujifunza, ambayo Yesu alitumia mara nyingi wakati wa huduma yake. Fikiria jukumu la heri la kumsaidia mtoto kupata leseni ya udereva. Unaweza kulifanisha hii, pengine kama ungeweza kulifanya kwa mtoto wako au hata kukumbuka uzoefu wako mwenyewe kama dereva mpya. Kuna ujuzi mwingi wa kujifunza maishani, na mwingine ni wa asili zaidi kwetu kuliko kwa wengine. Kama ambavyo watu wengine huweza kuendesha gari kwa ujasiri na ustadi, wengine wasiwe sana kama wao.

Kwa kuwa pikipiki inanifurahisha sana, nilimuweka mtoto wangu mkubwa, Nicholas, kwenye pikipiki ya *four-wheel* kabla ya kufikia umri wa miaka minne. Alipata dhana ya kujiamini na kujua kuendesha mapema, kwa hivyo linapokuja suala la kuendesha gari, kukutana na trafiki, kuashiriana na mambo kama hayo, alikuwa tayari ana msingi. Na mtoto wangu Justin, ilikuwa ni hadithi tofauti. Justin hakupenda pikipiki, kwa hivyo hakuwa na uzoefu kabisa wakati anaingia shule ya mafunzo ya udereva. Zoezi lake la kwanza kuendesha alilifanya na mama yake,

ambalo lilikuwa la kwanza na la mwisho naye. Aliniambia, "Mpendwa, sitafanya hivyo tena."

Ikawa ni jukumu langu kurudi nyumbani mapema na kuongozana na Justin katika mafunzo haya. Sitasahau kamwe kupanda naye na kufikiria kwamba alikuwa hapati tu. Mara ya kwanza alipoingia kwenye barabara kuu kwa gari ndogo aina ya Toyota Tercel, nilimwalia akiongeza mwendo hadi kilometa sitini kwa saa huku nikitambua kuwa nilikuwa naweka maisha yangu mikononi mwake.

"Sawa, Justin, ingia kwenye barabara kuu."

Aliangalia haraka kwenye kioo chake cha nyuma, akapiga ishara yake, na kuingia tu kama vile.

"Justin! Nini, nini, nini? Hata hukuangalia! "

Alijibu, "Ndio, niliangalia hapo."

"Justin, juu ya bega lako, angalia juu ya bega lako."

"Siwezi, Baba. Ikiwa ninatazama juu ya bega langu siwezi kuona mbele, na siwezi kufanya hivyo. "

Mwishowe Justin alipata leseni ya udereva. Lakini kila wakati alipoondoka peke yake kwenye gari, mimi na mke wangu tulikuwa na wasiwasi juu ya kupokea simu ya kutisha kwamba alipata ajali. Kwa miezi michache ya kwanza, tulikuwa na wasiwasi kila wakati ambapo anaendesha gari. Justin hakuwahi kutokea katika ajali — Bwana asifiwe, lakini wakati wa miezi yake ya kwanza ya dereva, alifungia funguo zake kwenye gari mara tatu na kuacha taa zake mara kadhaa kwahio betri ikafa. Unadhani alimuita nani kwa ajili ya msaada hata wakati mwingine ikiwa ni usiku sana? Tunashukuru tumepitia yote bila uharibifu wowote mbaya.

Vivyo hivyo, wanaume wengine wanaonekana kushika kanuni za kuongoza familia zao kwa urahisi zaidi kuliko wengine. Utu na uzoefu wa kibinafsi vinaweza kuathiri uwezo wa mtu kufahamu kanuni hizi. Lakini bila kujali utu gani Mungu alitupa, lazima tukumbuke sisi ni viumbe vipya katika Kristo (2 Wakorintho 5:17). Uzoefu wetu wa kibinafsi hauwezi kumzuia Mungu kumaliza kazi yake ndani yetu na kupitia sisi. Uasi wetu tu au ukosefu wa imani ndio unaoweza kuzuia hii.

Je! Mungu Alikuwa Akifikiria Nini?

Wanaume, jukumu hili ambalo Mungu ametupa kuongoza familia zetu linaweza kuwa habari mpya kwako. Na hata ikiwa tayari unajua juu ya jukumu hili, unaweza kuwa unajiuliza ni vipi Mungu anaweza kufikiria kukuweka kwenye kiti cha dereva. Nakumbuka nilikuwa nani wakati Mungu aliponibariki na mke na kisha kutubariki na watoto watatu wazuri. Mke wangu na mimi tulikuwa Wakristo wachanga na hatukujua jinsi ya kuchumbiana kulingana na Neno lake, lakini Mungu aliona siku zetu za usoni na alijua tutakuja kwake.

Ikiwa sisi ni waaminifu, inaweza kuwa ya kushangaza, na hata ya kutisha, kuwa na jukumu hili. Msifu Mungu kwamba anaahidi kuwa nasi siku zote na kutupa maarifa na nguvu zote tunazohitaji kujifunza jinsi ya kuifanya kazi hii. Anatarajia sisi kufanya makosa na anajua juu ya uwezo wa kujifunza. Lakini anajua tunaweza kuifanya jukumu hili ikiwa tunakaa ndani yake na Neno lake kila siku.

Mungu anajua udhaifu wetu, hofu na kila kitu kuhusu sisi, hata wakati ambao sisi hatujui. Yeye hafikiri kamwe kwamba hatutajifunza, kwa sababu yuko hapo kusaidia. Kama wanaume wengi, nimejitahidi kuiona kwa njia hiyo, nikijiuliza ikiwa nitajifunza, kwa sababu niliendelea kuangalia ni nani alikuwa mbali na Kristo kuliko kuangalia mimi *niliye* ndani ya Kristo. Zaburi 139: 1-18 inafunua kwamba Mungu anajua kila kitu juu yetu: machungu yetu, chuki kali kwa wengine, tamaa, ubinafsi, na hata athari ambazo makosa ya wazazi wetu yangukuwa nayo kwetu. Amejua yote tangu mwanzo na bado alisema "Ninakupenda" katika dhabihu ya Kristo kwa ajili yetu. Vivyo hivyo, Mungu amekuita, kukupaka mafuta, na anakuamini na uongozi wa familia yako. Sasa, lazima ujifunze kumtumaini Yeye.

lakini ninyi, hata nywele za vichwa vyenu zimehesabiwa zote. (Mathayo 10:30)

Mungu anakupenda sana, anamjua kila mtu karibu sana, hata anahesabu idadi ya nywele kichwani mwako. (Kwa wengine wetu, kazi hiyo inakuwa rahisi kwa muda!) Mungu anatumia ndani na nje. Timotheo wa pili 1: 9 inasema Mungu "ambaye alituoakoa akatuita kwa mwito mtakatifu, si kwa kadiri ya matendo yetu sisi, bali kwa kadiri ya makusudi yake yeye na neema yake. Neema hiyo tulipewa katika Kristo Yesu tangu milele.

Alituita kwa mwito _____,

Si kadiri ya _____ yetu,

Bali kwa kadiri ya _____ yeye _____

Neema ni nguvu tuliyopewa na Mungu, na hii ni nguvu ya kimungu ya kufanya chochote alichokuitia kufanya, pamoja na kuongoza familia yako.

Wakati Bwana Yesu alipokufa msalabani, ilifunua kila kitu unachoweza kufanya au kuwa, pamoja na kuwa mzuri, mbaya, na asiyevutia. Wakorintho wa pili 5:17 inasema, "Kwa hiyo, ikiwa mtu yumo ndani ya Kristo, ni kiumbe kipya; mambo ya zamani yamepita; tazama, mambo yote yamekuwa mapya." Umekombolewa, kiumbe kipya ndani Yake. Tunahitaji tu kuuliza, kutafuta, kuamini, na kupokea yote aliyoyafanya, ndani yetu.

Katika Waefeso tunajifunza kwamba Mungu ametuchagua, akatuita kwake, na anatumia kuwa safi na wasio na dhambi wakati tunachagua kupokea wokovu uliotolewa katika Kristo (Waefeso 1: 4-7). Wito wetu ni mtakatifu, umekusudiwa kumletea Mungu utukufu (mstari wa 6) na kutimiza mapenzi yake katika kila eneo la maisha yetu (Waefeso 2:10).

Wito huu hautokani na kazi nzuri au uwezo (Waefeso 2: 8-9), kwa sababu tulikuwa na wazazi bora, hatujafanya dhambi "mbaya", ni matajiri au masikini, au sababu nyingine yoyote ya kibinadamu. Wito ni wazo la Mungu na utafanywa kazi na upako wake.

Wakati wa kuzaliwa kwako, Mungu alikuwa tayari ameona maisha yako yote, kwa hivyo inaweza kusemwa kuwa kila hafla ilichaguliwa, pamoja na ndoa yako na kuzaliwa kwa watoto wako. Mungu anataka sisi wote kuendelea, kila siku, kuangalia jukumu letu kutokana na mtazamo wa milele, tukikumbuka kwamba ametuita, kututia mafuta, na atatuwezesha kufanya mambo makubwa kulingana na mapenzi yake (2 Petro 1: 1–4).

CHIMBA ZAIDI

Eleza kile ambacho Mungu amefanya na kuahidi. Jibu lako linapaswa kuwa nini?

bali kama yeye aliyewaita alivyo mtakatifu, ninyi nanyi iweni watakatifu katika mwenendo wenu wote (1 Petro 1:15)

---

na ndani yake sisi nasi tulifanywa urithi, huku tukichaguliwa tangu awali sawasawa na kusudi lake yeye, ambaye hufanya mambo yote kwa shauri la mapenzi yake. (Waefeso 1:11)

Nasi twajua ya kuwa katika mambo yote Mungu hufanya kazi pamoja na wale wampendao katika kuwapatia mema, yaani, wale walioitwa kwa kusudi lake. (Warumi 8:28)

Je! Unaamini Umeitwa?

Ni mashaka gani, hofu, au uongo gani Shetani amekuambia ambao umekuzuia usiamini kwamba umeitwa na Mungu Mwenyezi kutimiza malengo yake? Mungu *si* mwongo.

Nilipojifunza kwanza jukumu langu la uongozi, nilisoma Maandiko na kugundua kile ambacho Mungu anataka nifanye kwa mke wangu na watoto. Nikasema, "Mungu,

siwezi kufanya hivyo." Ninaweza kumwazia akitabasamu, akifikiria "Ah, kweli, Craig? Ni kama mimi sikujui wewe? Najua huwezi kufanya hivyo peke yako. " Ni kwa neema yake kwamba ninaweza kufanya chochote sawa maishani. Lakini siwezi kuishi katika eneo hilo la "Masikini mimi. Siwezi kufanya chochote. " Lazima nikumbuke kwamba mimi ni mtoto wa Mungu. Nimeitwa, nikatiwa mafuta na Mungu, kutembea katika haki na kutimiza mapenzi yake katika kila eneo la maisha yangu. Hakuna tofauti.

Wakati nilipoanza kama mume, na kisha baba, hakukuwa na kitu kizuri katika mwili wangu, hakuna kitu nilicholeta katika uhusiano wetu ambacho kilikuwa kama kile ambacho Mungu alitaka. Lakini nilijua kuwa yote niliyokuwa nayo yalitoka kwa Kristo kwa sababu ya upendo na neema yake. Ilinibidi niangalie Neno lake na niamini kwamba aliniita, akanipaka mafuta, na atanipa kila ninachohitaji. Hatuwezi kuwa na shaka. Hatuwezi kuogopa.

CHIMBA ZAIDI

Tambua kile ambacho Mungu anaahidi kukufanyia.

ambaye atawathibitisha hata mwisho, ili msilaumiwe siku ile ya
Bwana wetu Yesu Kristo. (1 Wakorintho 1: 8)

Maana mikono ya wasio haki itavunjika,
Bali BWANA huwategemeza wenye haki.

(Zaburi 37:17)

"Naye akaniambia, Neema yangu yakutosha; maana uweza wangu hutimilika katika udhaifu. Basi nitajisifia udhaifu wangu kwa furaha nyingi, ili uweza wa Kristo ukae juu yangu. (2 Wakorintho 12: 9)

Nami niliaminilo ndilo hili, ya kwamba yeye aliyeanza kazi njema mioyoni mwenu ataimaliza hata siku ya Kristo Yesu. (Wafilipi 1: 6)

Kujiamini maana yake ni "kuhakikishiwa, kusadikika na utu wako wa ndani." Hii ni ahadi ya kweli na kamili kutoka kwa Mungu. Atakamilisha kazi yake ndani yako. Kile ambacho Mungu anatamani kufanya kupitia sisi, atafanya ndani yetu *ikiwa* tunaamini na kumtumaini yeye.

Usiwe na shaka

Hauwezi kuwa mtu ambaye Mungu amekuita uwe kama mume na baba ikiwa una shaka kuhusu ahadi zake.

Yesu akajibu, akamwambia, Mwaminini Mungu. Amin, nawaambia, yeyote atakayeambia mlima huu, Ng'oka ukatupwe baharini, wala asione shaka moyoni mwake, ila aamini kwamba hayo asemayo yametukia, yatakuwa yake. Kwa sababu hiyo nawaambia, Yo yote myaombayo mkisali, aminini ya kwamba mnayapokea, nayo yatakuwa yenu. " (Marko 11: 22-24)

Hii sio fundisho la ustawi: "Mungu, ninatamani Mercedes. Ninaidai." Inatakiwa kuomba kwa imani kwa kumwomba Mungu chochote anachoahidi katika Neno lake.

Amekuita uwe mtakatifu (1 Petro 1:15); kuongoza (Waefeso 5:23); na kumpenda, kumtunza, na kumlea mkeo kama vile yeye anavyolipenda Kanisa (Waefeso 5:25, 29). Amekuita uwalee watoto wako kulingana na Neno lake (Waefeso 6: 4). Unapooni miistari hii, lia kwake, "Loo, Mungu, siwezi! Lakini nataka. Ninaiombea, ninaiamini, na ninakuomba unibadilishe. Nahitaji ahadi zako. Nataka kuwa mtakatifu, kuwa mume na baba unayemtaka. Mungu, tafadhali nifundishe kupenda, kusimamia, na kuongoza familia yangu. "

Mungu hawezi kujibu kamwe hivi: "Kweli, sijui. Wewe ni aina ya mpira wa miguu, ulifanya ubaya huu na ule, na sina hakika ikiwa ninataka kukusaidia. " Anampenda mke wako na kila mtoto zaidi ya vile ungeweza kuwapenda wewe. Mungu anasubiri na kusihhi, "Ooh, tafadhali omba ili niweze kukumiminia baraka zangu." Anataka upendo na neema yake kumiminika kwenye familia yako kupitia wewe.

Mungu hakutaka mimi, Craig Caster, nibaki vile nilivyokuwa wakati nilipooa. Aliona kila udhaifu, lakini moja ya makusudi ya Mungu kwa ndoa ni mabadiliko yetu ya kibinafsi na kuwa kwa sura ya Yesu Kristo (Warumi 8:29). Wakati niliposhindwa, ilitibi niamini kwamba Mungu alikuwa bado anafanya kazi ndani yangu na atakuwa na mpango wa kufanikiwa kwangu. Kwa kumtumaini Mungu, nina ujasiri wa kuomba, nikimwomba Mungu anibadilishe na anipe uwezo wa kufanikiwa. Mungu aliniita na kunitia mafuta, akisema, "Hii ni zawadi yako, Craig, na haya ndiyo mapenzi yangu kwako." Ningeweza kuchagua wakati wowote kutokuamini zawadi hiyo na kutomwamini.

Huu ni mchakato unaoendelea, ingawa sijafanya vizuri kila wakati. Msifu Mungu kwamba baadhi ya kicheko bora cha kifamilia tulichonacho kwenye nyumba yangu kinatokana na kuzungumza juu ya mambo ya kipumbavu niliyoyafanya na baadhi ya vitendo vya kichwa cha nyumbu vya mtoto wangu Nicholas.

Somo la 2

Amini Ahadi za Mungu

Lazima tuamini. Wanaume, ufunguo wa kuwa kiongozi na mwangalizi wa familia yako ni kuamini ahadi za Mungu, ukiuacha utu wako wa zamani, njia zako mwenyewe, na kuanza kukaa ndani yake na katika Neno lake kila siku.

Wakati huo Yesu aliwaambia wanafunzi wake, Mtu ye yote akitaka kunifuata, na ajikane mwenyewe, ajitwike msalaba wake, anifuate. (Mathayo 16:24)

Kwa *kukataa* siyo tu kuacha tabia na mitazamo yetu ya zamani, bali inamaanisha pia kukataa hali ya kuwa mbali na Kristo. The *Believer's Bible Commentary* inasema, "Kukataa sio sawa na kujikana mwenyewe; inamaanisha kujitoa chini ya udhibiti wake kabisa na kwamba haina nafsi na haina haki yoyote." ¹ Kristo sasa anamiliki, na hatupaswi kuwa na wasiwasi juu ya makusudi yake na mipango yake kwa maisha yetu. Nilikuwa nimekwama kwa miaka nikiendelea kuangalia ni nani alikuwa mbali na Kristo badala ya kutumia wakati kujifunza ukweli wa maandiko kama vile "Huwezi kuwa mwanafunzi wangu usipofanya hivyo..." au "Mwanafunzi hufanya..." "Sikuwahi kujihusisha na mistari hiyo. Nilidhani waliposema juu ya *wanafunzi*, walikuwa wakimaanisha mtu mwingine. Lakini mistari hii ni kwa ajili ya *kila* mmoja wetu.

Wanawake, wakati mwingine makosa ya mume wako ya zamani yanaweza kukusababisha uwe na shaka juu ya kile ambacho Mungu anaahidi kufanya kwa kupitia mumeo kuwa kiongozi. Lakini kumbuka, hii ni juu ya kuweka tumaini lako kwa Mungu kwa kile anachoweza kufanya. Ni chaguo kuwa mtetezi wa mumeo kupitia maombi na maneno ya kutia moyo. Ukiomba neema ya Mungu kuwa hiyo, atafanya hivyo.

CHIMBA ZAIDI

Eleza wewe ni nani katika Kristo, nini Mungu amekufanyia, na majibu yako yanapaswa kuwa nini.

Hata imekuwa, mtu akiwa ndani ya Kristo amekuwa kiumbe kipya; ya kale yamepita tazama! Yamekuwa mapya. (2 Wakorintho 5:17)

"Ndugu sijidhanii nafsi yangu kwamba nimekwisha kushika;ila nitenda neno moja tu; nikiyasahau yaliyo nyuma nikiyachuchumilia yaliyo mbele. nakaza mwendo, niifikilie mede ya thawabu ya mwito mkuu wa Mungu katika Kristo Yesu". (Wafilipi 3: 13-14)

Wanaume, tunajaribiwa kusema, "Kweli, huyo sio mimi. Nimelisukuma hili kwa miaka mingi. Nilijaribu." Lakini Mungu anasema, "Ondoa macho yako juu ya wewe ni nani, na ufikiri juu ya nani unaweza kuwa ndani ya Kristo." Biblia inakuita kuwa kiumbe kipya, aliyeitwa na kupakwa mafuta na Mungu kuongoza na kusimamia familia yako. Unapoanza kuamini hiyo na kutamani kubadilika, maisha yako hayatakuwa kama zamani. Mungu wetu, ambaye ametuchagua katika Yesu Kristo, anaweza kufanya kila kitu na anaahidi kutupa kila kitu tunachohitaji ili kukamilisha kazi iliyo mbele yetu. Mungu atatupa uwezo wa kutimiza kila maagizo aliyotupa kama wanaume, kama waangalizi wa wake zetu na watoto. Sisi tu ndio tunaweza kuzuia hilo kutokea.

Atukuzwe Mungu, Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo, aliyetubariki kwa baraka zote za rohoni, katika ulimwengu wa roho, ndani yake Kristo.
(Waefeso 1: 3-4)

Nanyi pia katika huyo mmekwisha kulisikia neno la kweli, habari njema za wokovu wenu; tena mmekwisha kumwamini yeye, na kutiwa muhuri na Roho yule wa ahadi aliye Mtakatifu. (Waefeso 1:13, 19).

Wanaume wanaokuja kwenye ushauri wana mitazamo ya kila aina. Mtu mmoja, akasema, "Ndiyo, sawa, ninafanya dhambi. Kila mtu hutenda dhambi. " Alianza kuniambia hadithi yake na nikamuuliza, "Umemwambia mke wako unajuta?" Akajibu, "Hapana, analisukumia mbali pia." Ni kiongozi wa aina gani huyo?

Basi, mlapo, au mnywapo, au mtendapo neno lo lote, fanyeni yote kwa utukufu wa Mungu. (1 Wakorintho 10:31)

Kiwango pekee cha tabia zetu ni kumtukuza Mungu katika nyumba zetu - mbele ya wake zetu na watoto. Lazima tuitamani. Lazima tuitamani hali hii. Hakuna udhuru. Kila siku unapaswa kufanya uchaguzi, kujitolea.

FAILI LENYE UKWELI

Kwa kumtukuza -Ili kutafakari, kwa heshima, sifa, kutoa heshima au heshima kwa kuweka kwake katika nafasi kuheshimika.

Unaweza kuomba kitu kama hiki:

Mungu, ninataka tabia yangu inayoonekana na isiyoonekana, kukutukuza. Na ikiwa haifanyi hivyo, ninaomba kwamba Roho wako Mtakatifu anihukumu. Hasa ikiwa nitenda vibaya mbele ya watu muhimu zaidi maishani mwangu, mke wangu na watoto wangu. Ninaomba Mungu unipe unyenyekevu wa kwende kwao na kuomba msamaha. Nisaidie kukutukuza. Amina.

Mungu hajawahi kuniangusha. Na nimekuwa na mabishano marefu naye wakati ananiambia nishughulike na mambo.

Atakusikiliza. Atakuwa mvumilivu. Na yeye hajali ikiwa utampa muda wa kuongea nawe. Kaa kwenye paja lake wakati wa ibada yako na atakupa neema na nguvu ya kufuata Neno lake.

maana mlinunuliwa kwa thamani. Sasa basi, mtukuzeni Mungu katika miili yenu. (1 Wakorintho 6:20)

Kujichunguza 1

Muombe Bwana achunguze moyo wako. Muulize akuonyeshe mahali ulipotilia shaka ahadi Zake. Ungama kutokuamini kwako — kuwa mahususi. Muulize imani kubwa ya kuamini na kuanza kuamini ahadi zake katika maeneo haya.

Andika sala yako hapa.

Kumwakilisha Mungu

Wakati mke na watoto wanapokuona, je, wanamwona mtu anayeonyesha mitazamo na tabia ya Bwana? Tena, hilo ndilo lengo letu, na hatuwezi kamwe kutoa visingizio vya kutofaulu, lipeleke kwa Bwana.

Kuwa kiongozi wa kimungu, lazima kwanza umfuate Mungu na usiwe wasiwasi juu ya kumtukua. Jichunguze mara nyingi. *Je! Ninaonyesha asili ya Mungu? Je! Najua jinsi asili hiyo inavyoonekana?*

Wanaume wengi wa Kikristo wana mtazamo wa juu juu kuhusiana na kufanana na Kristo au kuamini kwamba ndoa ni sehemu ya mchakato wa utakaso. Kijana mmoja ambaye alisema, "Sisi sote tunatenda dhambi. Haya, naweza kuwa mkamilifu? " alikuwa mjinga juu ya dhambi yake na hakumheshimu mkewe. Ikiwa tuna mtazamo huo, hatujibu wito wa Mungu.

Ikiwa unajiambia mwenyewe, "mimi sio mtu mbaya, sijawahi kuua mtu yeyote, kuvuta sigara, kunywa pombe nyingi, na wala sigombani; unajua, mimi ni mvulana mzuri wa *ole!* " basi uko kwenye njia ya shida. Hautawahi kupata furaha na utimilifu wa kweli nyumbani kwako, na mke wako na watoto pia hawatapata.

Kujichunguza 2

Mume, muombe Mungu afunue maeneo ambayo *haukuwa* ukimtukuza katika familia yako. Ziandike hapa na uombe msamaha kutoka kwa Mungu kwa kila moja. Kisha omba msamaha kutoka kwa wanafamilia.

Mke, unaendeleaje na maombezi yako kwa kumwomba mumeo? Andika ripoti yako ya sifa au kukiri kumwamini Mungu na kujitoa kuwa msaidizi ambaye Mungu anakuhitaji uwe.

Hakuna Visingizio

Nilikula chakula cha mchana na mvulana niliyemshauri miaka kumi na nne mapema na nikajua kwamba hakuwa amefuata yale niliyomwambia afanye. Alikuwa akiuliza maoni, tena, juu ya jinsi ya kurekebisha maisha yake ya fujo, yasiyo na furaha. Nikamuuliza, "Je! Unataka nitoe fimbo yangu ya maajabu na kuipeperusha juu yako? Haukufanya jambo hata moja nililokuambia na kila wakati ulikuwa na kisingizio. Je! Kiburi chako na dhambi yako ni kampuni nzuri sasa? "

Alikuwa ameachwa na alikuwa na watoto wawili ambao hakuwa amewaona katika miezi kumi na nane. Jamaa huyu alikuwa na kila sababu ulimwenguni kwanini asingefanya kile Mungu alimwambia afanye. Je! Kuna kisingizio chochote halali cha kupuuzwa wito na upako wa Mungu? *Hakuna kisingizio*. Ni wewe tu unayeweza kuchagua kukataa mwito wa Mungu. Kinachofuata ni janga na maumivu badala ya baraka na furaha.

Sote tunaweza kuchagua kusema, "Sitaki kufanya hivi. Siamini hii itafanya kazi. Inahitaji bidii nyingi." Wakati Mungu alianza kunisukuma kwenda kwenye huduma ya wakati wote, na nikagundua ilimaanisha kuongea mbele ya watu, nikasema, "Hapana, Mungu sifanyi hivyo. Sitafundisha, na sitasimama mbele ya watu, na hakika sitasoma mbele ya watu. Lakini nitakufanyia kitu kingine chochote."

Aliendelea kusukuma na kusukuma. Alifanya bila kuchoka. Na hatimaye nilisema, "Sawa, ninaamini kweli unaniita niifanye kazi hii," Mungu alianza kunionesha kile anachoweza kufanya. Mwishowe niliachana na njia yangu na kuamua kuamini katika wito wake na upako wake katika huduma. Lakini haikuja mpaka nilipokuwa nimejitolea kabisa kwa huduma yake ya *kwanza* kwa ajili yangu, kuwa kiongozi wa kimungu kwa mke wangu na watoto. Nilijisalimisha kwa mapenzi ya Mungu na niliamini kwamba ahadi zake zote zinapatikana kwangu.

Somo la 3

Kumtumaini Mungu Kila Siku

Waume na wake wanahitaji kumtegemea Mungu kwa wito wake na uchaguzi juu ya maisha yao katika maeneo *yote*. Anaahidi kutupa neema ya kutembea katika kweli zake na kutupa kila kitu tunachohitaji. Sehemu yetu ni kujifunza jinsi, kuwa na shauku ya kutii na kukaa ndani Yake kila siku.

Amini Ahadi za Mungu

Tunapaswa kukumbuka kwamba baraka zote za Mungu zinakuja kupitia imani yetu kwa Yesu Kristo. Tamaa ya kwanza ya Baba ni kwamba tunazidi kubadilishwa kuwa sura ya Mwanawe.

Mungu anaahidi hii:

Tena kwa hayo ametukirimia ahadi kubwa mno, za thamani, ili kwamba kwa hizo mpate kuwa washirika wa tabia ya Uungu, mkiokolewa na uharibifu uliomo duniani kwa sababu ya tamaa. (2 Petro 1: 4)

Muombe Mungu kwa imani:

Lakini mtu wa kwenu akipungukiwa na hekima, na aombe dua kwa Mungu, awapaye wote, kwa ukarimu, wala hakemei; naye atapewa. Ila na aombe kwa imani, pasipo shaka yo yote; maana mwenye shaka ni kama wimbi la bahari lililochukuliwa na upepo, na kupeperushwa huku na huku. Maana mtu kama yule asidhani ya kuwa atapokea kitu kwa Bwana. 8Mtu wa nia mbili husita-sita katika njia zake zote. (Yakobo 1: 5-8)

Tazama mabadiliko:

Maana wale aliowajua tangu asili, aliwachagua tangu asili wafananishwe na mfano wa Mwana wake, ili yeye awe mzaliwa wa kwanza miongoni mwa ndugu wengi. (Warumi 8:29)

Kuwa kama Yesu

Tamani kuwa kitu kimoja na yeye, uiombe hali hiyo na uiweke kipaumbele. Huu ndio msingi ambao kila kitu kimejengwa kwao. Chagua kukaa juu ya paja la Mungu kila siku, kuwa katika Neno lake, na utumie wakati na yeye peke yake. Kwa njia ya kuomba, sema unataka kuwa kama yeye, na uombe nguvu na mwongozo wa kufanya mapenzi yake. Mungu atajibu maombi hayo kila wakati.

Kujichunguza

Je! Wakati wako wa ibada ya kila siku umekuwa sawa? Je! Unatumia wakati wako mwenyewe katika kusali na kuomba na familia? Ikiwa umekuwa ukishindwa katika eneo hili, andika sala hapa chini ukiomba msamaha wa Mungu na neema ianze tena na ikae hapo.

Mungu Hutoa

Kumbuka kwamba Mungu atakupa nguvu zote unazohitaji na unyenyekevu wa kuomba msamaha unaposhindwa. Usiache, usifiche, au uogope kushindwa kwako, kwa kuwa Yesu alilifunika hilo msalabani. Tunahitaji kuwa tayari kuomba msamaha. Huo ndiyo ufunguo wa mabadiliko yetu. Roho Mtakatifu wa Mungu hutuhukumu tunapotenda dhambi (Yohana 16: 8-9). Ni jukumu letu kukiri dhambi (1 Yohana 1: 9), kutubu au kugeuza mwelekeo mwingine kuelekea utakatifu (Matendo 17:30), na kumwomba msamaha (Waefeso 1: 7) ili kurejeshwa katika ushirika kamili na kubadilishwa. Hakikisha kuomba msamaha wa mtu aliyeumizwa na tabia yako.

Basi ukileta sadaka yako madhabahuni, na huku ukikumbuka ya kuwa ndugu yako ana neno juu yako, 24iache sadaka yako mbele ya madhabahu, uende zako, upatane kwanza na ndugu yako, kisha urudi uitoe sadaka yako.
(Mathayo 5: 23-24)

Ikiwa unahitaji kutafuta msamaha au unahitaji msaada wa kumsamehe mtu, angalia *Kiambatisho P: Uaminifu na Msamaha* kukusaidia kuelewa na kutekeleza msamaha katika ndoa yako.

Sehemu ya Mke

Wake, najua mnajua kushindwa kwa waume zenu, ndio sababu ya wewe kuwa na imani, ukiamini kile Mungu anaweza kufanya katika nyinyi wawili. Kumthibitisha mumeo na kumsaidia kufanikiwa katika uongozi wa kimungu wa nyumba yako kunahitaji ujizoeze kumtazama kwa mtazamo wa milele wa Mungu. Nimejaribu kufikiria jinsi ilivyokuwa ngumu kwa mke wangu kunitazama, nikiamini ningeweza kubadilika baada ya kunijua kwa miaka mingi vile nilivyokuwa. Imekuwa ni mchakato wa imani ya kila wakati, na kushindwa njiani, kwani Mungu amenifanya kuwa kiongozi, mchungaji, na kuhani juu ya nyumba yangu.

Lakini alichagua kuamini, kumsifu Mungu, na akaacha kuniangalia kwa jinsi nilivyokuwa na akasema, "Sawa, Mungu, hivi ndivyo unavyosema anaweza kuwa. Ninakuamini wakati ninapohisi kuwa siwezi kumwamini. " Angalia neno *hisi* na tambua hisia zinaweza na zitabadilika. Lakini ukweli wa Mungu haubadiliki.

Wake, mmekuwa mkimtumaini Mungu? Atakupa imani ya kuamini na neema (nguvu) ya upendo, unyenyekevu, na kwa njia ya kuthibitisha kuwa msaidizi wa mumeo wakati wote mnapobadilishwa kuwa kwa sura ya Kristo.

Andika sala yako hapa chini ukiomba msaada wa Mungu.

Mungu Tayari Amekuwepo

Mungu hashangazwi kamwe na sisi kwa sababu yeye anaishi katika umilele-nje ya wakati. Anaona maisha yetu kwa ujumla, kwa hivyo anajua tayari nini kitatokea.

Maana tu kazi yake, tuliumbwa katika Kristo Yesu, tutende matendo mema, ambayo tokea awali Mungu aliyatengeneza ili tuenende nayo. (Waefeso 2:10)

Kweli mbili katika mstari huu hutuletea faraja. Kwanza, sisi ni kazi *yake*. Wewe ni shairi la Mungu, unakuwa kito chake, ambacho kinajumuisha ndoa yako na familia. Pili, neema yake inatuwezesha kufanya mapenzi yake. Tumeumbwa katika Kristo Yesu kwa matendo mema. Unaweza kumsifu Mungu kwamba bila kujali ni hali gani unaweza kukumbana nayo leo au kesho na mwenzi wako na watoto wako, Mungu tayari yuko hapo na amekuandaa kufanya matendo mema. Walakini, lazima umtazame na uchague kutembea kwa njia Yake kwa ajili yako.

FAILI LENYE UKWELI

Kazi -Kwa Kiingereza neno *shairi* linatokana *polema* (Kigiriki), ambayo ina maana ya kufanya kitu, kazi, workpiece, kazi, ² Kito.

Wanaume, waume, na baba, Mungu anataka mjue kuwa amekuita na amekutengenezea wewe kuongoza, sio kwa nguvu zako mwenyewe, bali kwa nguvu na uweza wake. Mungu aliunda familia na ameweka wazi mpango wake jinsi ya kuisimamia, akiwaweka wake zetu na watoto chini ya mamlaka na ulinzi wetu. Hii inaweza kuwa dhana mpya, kwani kwa kweli haifundishwi au haifahamiki katika jamii ya leo. Inaweza kuwa marekebisho magumu kwa mke wako, lakini usivunjike moyo. Endelea kutafuta mwongozo wa Mungu. Kuwa mnyenyekevu na mtiifu, na wote mtabarikiwa.

Mamlaka katika Familia ni Mtindo wa Mungu

Kama vile shirika linavyotawaliwa na kiongozi anayefuata mila na mtindo wa usimamizi wa shirika, ndivyo ilivyo familia pia. Lakini kuna tofauti kubwa katika hili: mfano wa familia yetu unatoka kwa Mungu, sio mwongozo wa kidunia wa mafanikio. Hatutafanikiwa ikiwa tutatumia mila, kanuni za kitamaduni, imani za kikabila, ushauri wa kilimwengu, au kitu chochote ambacho kiko nje ya Neno na mapenzi ya Mungu.

BWANA Mungu akasema, Si vema huyo mtu awe peke yake, nitamfanyia msaidizi wa kufanana naye.

" (Mwanzo 2:18)

FAILI LENYE UKWELI

Msaidizi -Mtu anayekuja na anasaidia, sio anaongoza, lakini anasaidia.

Familia nyingi zinapambana kwa sababu mke alilelewa kwa namna fulani na mwanamume namna nyingine, na mke amepewa uongozi katika maeneo mengi ya maisha ya nyumbani. Hii inaonekana kawaida kwani anakuwa mlezi wa msingi wa watoto na mtunza majukumu ya kaya. Ni kawaida kwa mume kuja nyumbani na kufanya kazi kama msaidizi wa mkewe. Ingawa mtindo huu umekua ndani ya jamii yetu, sio njia ya Mungu.

CHIMBA ZAIDI

Eleza mpangilio ambao Mungu ameweka kwa familia.

Lakini nataka mjue ya kuwa kichwa cha kila mwanamume ni Kristo, na kichwa cha mwanamke ni mwanamume, na kichwa cha Kristo ni Mungu. (1 Wakorintho 11: 3)

Ninyi wake, watiini waume zenu, kama ipendezavyo katika Bwana. Ninyi waume, wapendeni wake zenu msiwe na uchungu nao. Ninyi watoto, watiini wazazi wenu katika mambo yote; maana jambo hili lapendeza katika Bwana. Ninyi akina baba, msiwachokoze watoto wenu, wasije wakakata tamaa. (Wakolosai 3: 18-21)

Mungu alianzisha muundo wa mamlaka, mtindo wa usimamizi. Utaratibu huu uko wazi katika Maandiko: Mungu, mwanamume, mwanamke, na watoto. Wanaume, ikiwa umempa au umetoa jukumu lako kwa mke wako katika eneo lolote, haya sio mapenzi ya Mungu. Wake wengine wameipigania na kushinda, lakini umepoteza kile Mungu alichokupa. Hiyo ni kuachilia jukumu kwa mtu asiye na vifaa vya Mungu

kulishughulikia, na hii ndio sababu ndoa nyingi zina mateso na kwa nini wanandoa hawazai matunda kwa Mungu katika ndoa zao. Kwa kulichukulia hili kwa ubora zaidi na mshanago, Mungu humpa mtu mahitaji ya kuongoza katika *kila* maeneo ya nyumbani, si tu baadhi (1 Timothy 3: 4-5). Haya ni mapenzi ya Mungu kwa familia.

Nguvu za kibinafsi

Wanandoa wa kabla ya ndoa walikuwa wanapanga kutumia "nguvu zao" katika mtindo wa maisha ya ndoa. Walichukua vipimo kadhaa na matokeo yalikuja sawa kwa uwajibikaji wa pamoja. Kisha fedha zilipanda kwa asilimia 80 kwa niaba yake kama kiongozi. Nikauliza, "Umepata wapi hii? Sawa, kwa hivyo wewe ni bora katika bajeti na uhasibu, una pesa zaidi, bora kupatanisha kitabu chako cha ukaguzi, lakini hiyo inamaanisha unapaswa kuwa na asilimia 80 ya maamuzi katika fedha? Je! Biblia inasema nini? Biblia inasema kwamba mtu huyo anapaswa kuongoza katika kila eneo." Silengi wanawake, kwa sababu wanaume wengi wangependa kuwa na wake zao watekeleze majukumu yao.

Ikiwa mke ana karama na talanta za kupatanisha kitabu cha hundi na kulipa bili na kujipanga zaidi katika aina hizo za vitu, anapaswa kufanya hivyo? Msifu Mungu, ndio. Hasa ikiwa mume sio mzuri kwake. Yeye ni msaidizi wako. Sio kumwachia ikiwa maamuzi yote yamefanywa pamoja na idhini yako. Lengo letu ni kutimiza mapenzi na kusudi la Mungu na kumtukuzi, na ikiwa unashughulikia maeneo ambayo ana ustadi mkubwa, basi mpe na usimamie. Lakini usiondoke na kutupa jukumu na mkazo wote wa bajeti juu yake, halafu ulalamike juu ya kutojua pesa zote zinaenda wapi au kwanini hundi ya zaka haitumiwi.

Mume na mke wanahitaji kuwa na bajeti wazi, ya makubaliano ya gharama. Wanahitaji kuanzisha njia ya jinsi bili zitalipwa kila mwezi na ni nani atakayefanya malipo halisi. Ikiwa mke ana vifaa na kupangwa vizuri, basi anaweza kuifanya. Lakini mwanamume anahitaji kuhusika na kujua mapato yote, matumizi, na mabadiliko yoyote ambayo yanazingatiwa kabla ya mabadiliko yoyote kufanywa kwa mpango wa kifedha kwa familia.

MPANGO KAZI 1

Ikiwa haujawahi kufundishwa juu ya fedha kutoka kwa mtazamo wa Kikristo, jipe ahadi ya kwenda mkondoni au wasiliana na kanisa lako kuona ikiwa wanatumia Wizara ya Fedha ya Crown au vifaa vya Dave Ramsey. Wote wanaweza kufundishwa katika mazingira ya kikundi kidogo, au unaweza kuwatembelea mkondoni kwa habari.

Njia Sahihi Ya Kuongoza

Mume au baba anapaswa kuongoza kama vile Mungu anaamuru, sio kama dikteta kwa mkono mzito, lakini kama mtumishi wa Bwana mwenye upendo.

Tena haimpasi mtumwa wa Bwana kuwa mgomvi; bali kuwa mwanana kwa watu wote, awezaye kufundisha, mvumilivu. (2 Timotheo 2: 24-25)

Kanuni hizi nne za uongozi hutoka moja kwa moja kutoka kwa Neno la Mungu na ni miongozo ya kuongoza katika mapenzi Yake. Mume hufanya vizuri wakati anaongoza na kusahihisha kwa njia hii.

1. Kuwa Mtumishi

Kama mtu wa Mungu, mtumishi wa Bwana amejisalimisha kufanya mapenzi yake. Biblia inasema kuwa kiongozi, lazima wewe kwanza uwe mtumishi. Hii inamaanisha kuuliza mke wako au watoto nini wanataka ufanye kuwahudumia. Baadhi ya baba wamekuwa mtu wa kwenda kwa kufanya mapenzi ya mke wao au hata watoto wao, ambayo ni machafuko.

Wajibu unashirikishwa, lakini sio *mamlaka*. Wanaume, tunajisalimisha kwa mpango wa Mungu ili tusimamie na tuwe na ufahamu katika maeneo yote. Lakini ujumbe pia ni mpango wa Mungu. Yesu alikuja kufanya mapenzi ya Baba yake. Baba alimkabidhi Mwana kazi na Yeye hutukabidhi sisi. Tunaweza kukabidhi kwa wale walio katika familia zetu.

2. Kuwa Mpole

Mtumishi lazima awe mpole kwa wote. Mungu hataki roho inayotawala iwe mtindo wetu wa uongozi.

Unapomtumikia Mungu utafanya makosa, wakati mwingine kwa makusudi na wakati mwingine kwa ujinga. Unaposimamia familia yako, wanapojifunza kujitolea kwa uongozi wako mpole, wenye busara, kutakuwa na kutotii na makosa. Kumbuka, wewe ni mwakilishi wa Mungu kwao, kielelezo cha yeye. Mungu ni mvumilivu na anasamehe wakati sisi

kujinyenyekeza mbele zake.

Panua upendo huo kwa wale ambao

amewkujaliwekambachiniyo inaonekanayuangalizikamwako, ya mke wako na watoto. Kusimamia, kutoa mwongozo, na kutumia hekima ya kibinada munguM ni jukumu lako lakini pia inajumuisha msamaha, inajumuisha msamaha na rehema wakati wale katika familia yako wanaposhindwa kufuata mwongozo wako.

Unaweza kuwa na mke mwenye uwezo mkubwa wa fikra ambaye anajitahidi, na unaweza kuona habari hii haimpendezi. Unaweza kuogopa majadiliano, kidogo

FAILI LENYE UKWELI

Mpole - Inaonekana, inafaa; usawa, haki, wastani, uvumilivu, sio kusisitiza juu ya barua ya sheria; inadhihirisha

kuongoza katika maeneo mengine. Hii ni kawaida. Wanawake wengine wana eneo lao na hawatabadilika. Wanasema kwa wao mume, "Unamaanisha nini *kuongoza*? Hujui hata unakokwenda. Angalia mabaya yote uliyoyafanya. . . na mimi nina kwenda basi wewe kuniongoza mimi? Sahau!"

Wanaume wengine husikiliza hiyo na wanaiamini na hawana ujasiri wa kuchukua hatua na kusema, "Hapana, tutageuza hii, chochote kinachohitajika. Tutazidi kuingia, na tutabadilika. Ninaamini kwamba Mungu ameniita, amenitia mafuta, na anataka niachane na kutazama makosa yangu ya zamani na kuanza kumtazama na kuamini ahadi hizo. " Chagua kumwamini Mungu wakati wa shida na kumfuata.

Upole ni tunda la Roho, ambalo linatokana na uhusiano wako na Mungu.

Lakini tunda la Roho ni upendo, furaha, amani, uvumilivu, utu wema, fadhili, uaminifu. (Wagalatia 5: 22-23)

MPANGO KAZI 2

Mume, ikiwa kusonga mbele katika jukumu la uongozi katika familia yako ni mapambano, andika maombi kwa nguvu na Mungu afungue moyo wa mke wako.

Mke, ikiwa unapata shida kupokea ukweli huu kutoka kwenye Neno la Mungu, andika maombi ukimwomba Mungu akusaidie kwa kutokuamini kwako na kwa neema yake kumsaidia mumeo kuwa kiongozi wa kimungu.

---

3. Kuwa Mnyenyekevu

Mtumishi anayemcha Mungu huwatendea wengine kwa unyenyekevu. Hii inamaanisha kuwaona wengine kuwa wakubwa kuliko sisi, tusijione kuwa bora au muhimu zaidi bali tuko sawa mbele za Mungu. Ni Mungu anayetuita na kutupaka mafuta. Yeye hutoa mafundisho yote na nguvu ya kufanikiwa.

Msitende neno lo lote kwa kushindana wala kwa majivuno; bali kwa unyenyekevu, kila mtu na amhesabu mwenziwe kuwa bora kuliko nafsi yake. (Wafilipi 2: 3)

Ikiwa ningemwendea mke wangu na kutamka, "Sawa, mimi ni boshi kulingana na maelezo ya Mungu, na ni wakati sasa tangu mimi niwe mwenye busara zaidi hapa, yule ambaye siku zote nimejua yote," je, angekuwa anataka kunitii? Mazungumzo na mitazamo yetu vinaweza kuwa vinafanana kuliko tunavyofikiria. Nilikuwa mtu wa kujipenda, asiyefaa wakati Mungu aliponiita na kunisamehe. Ndipo nikajifunza kuwa alinitaka ili niongoze na mke wangu atii, lakini uongozi wangu ulitakiwa kutokana na moyo wa upole na unyenyekevu. Hivyo ndivyo kutenda kwa namna ya Mungu; kuonyesha neema nyingi na uvumilivu kwa wake zetu hata wakati wanapopuza mfumo au wakati watoto wetu wanapotupa changamoto.

4. Kuleta Marekebisho

Kiongozi anaambiwa awarekebishe wale walio chini ya mamlaka yake. Lakini lazima tuelewe maana ya neno hili *kurekebisha*. Kwanza, inamaanisha kuleta uwazi kwa Neno na mapenzi ya Mungu katika hali yoyote, kuwa na mpango wa kimungu na kufuuata. Pili, inamaanisha kutekeleza mpango huo kwa kusimama, kushinikiza, bila kukata tamaa, kurudi nyuma, na bila kuacha jukumu lako. Wakati Mungu anaposema nawe kupitia Neno lake, usiseme tu, "Kweli, hiyo ilikuwa na nguvu sana, labda tunapaswa kutumia moja au mbili ya kanuni hizo." Tafadhali yahitaji *yote*, uamini na uyaombee *yote*, na ujitoe kufanya yale ambayo Mungu anaamuru.

Biblia inasema vitu vyote vinawezekana kwa Mungu (Marko 9:23; 10:27). Yesu ndiye mfano wa jinsi ya kuongoza katika nyumba zetu, na Neno lake linatufundisha jinsi ya kutenda wakati ambapo kuna majaribu na upinzani. Kiongozi hapaswi kuwa mtu asiye na kitu au asiyehusika. Hatupaswi kuachilia jukumu au mamlaka yetu. Kumbuka, wake ni wasaidizi wetu, na sisi ni wapumbavu kutokujumuisha maoni yao au kutupilia mbali talanta na uwezo wao. Mke mara nyingi husimamia nyumba na, kama mama, mara nyingi hutumia wakati mwingi kusimamia watoto, lakini hii inaweza kuwa juhudi ya pamoja na mume anayesimamia na kuwa na neno la mamlaka katika uamuzi wowote wa mwisho. Huu ni mtindo wa usimamizi wa Mungu kwa familia.

MPANGO KAZI 3

Mume, ikiwa una hofu yoyote au kutoridhika juu ya jukumu hili uliloopewa na Mungu, andika sala yako hapa chini. Muombe Mungu hekima na neema ya kusonga mbele, ukimwamini yeye kukuwezesha kufanya kazi kwa kufuata kanuni hizi nyumbani kwako. Omba uvumilivu na upole ili kushughulikia kwa upendo upinzani wowote kutoka kwa mke wako au watoto.

Mke, ikiwa tayari umekuwa ukiombea hii, msifu Bwana na uombe nguvu ya kumtia moyo na kumthibitisha mumeo. Andika sala yako hapa chini. Ikiwa una hofu na kutoridhika, ukiri, na umwombe Mungu neema ya kuamini kuwa huu ni mpango wake kwa familia yako, hata wakati ambao *hauishi* sawa.

Somo la 4

Ushawishi wa Baba

Utafiti umeonyesha mara kwa mara kuwa baba wana nguvu isiyo ya kawaida ambayo inapita ushawishi wa mama. Hata mwanafalsafa wa kilimwengu Sigmund Freud, mwandishi mashuhuri juu ya mienendo ya familia, alikiri kwamba akina baba wana nguvu isiyo ya kawaida ya kuathiri maisha ya mtoto. Kama Wakristo tunajua hii ni dhahiri ya muundo wa Mungu, mpango ambao unawaweka wanaume katika jukumu la uongozi juu ya familia. Wanandoa ambao hufuata mpango huu na wako tayari kupokea na kutekeleza mapenzi ya Mungu huleta utukufu kwa Mungu na wanahakikishiwa baraka zake maishani mwao.

Takwimu kutoka mwaka 2000 zilisema wakati mama anapokuwa wa kwanza kumkubali Kristo nyumbani, kuna nafasi ya asilimia 17 wengine kwenye familia watamjua Kristo. Lakini wakati baba anapokuwa wa kwanza kumpokea Yesu Kristo, kuna nafasi ya asilimia 93 familia nzima itamjua Bwana. ⁴ Hiyo ni moja ya takwimu ambazo zinaonyesha ushawishi wa baba alinao juu ya watoto wao.

Ndio, mwanamume ameumbwa na Mungu kuongoza, lakini mwanamke ameumbwa kuwa msaidizi wake, muhimu kwake kutimizwa na kuwezesha kutekeleza jukumu hilo. Je! Mke ni wa chini sana? La hasha. Wanaume, tunahitaji maoni na msaada wa wake zetu. Kama wanawake hutukamilisha na hekima, maarifa, utambuzi, mtazamo, na zawadi kutoka kwa Mungu ambazo hatuna. Mwanamke anayelea na kuwalea watoto anafuata mpango ulioanzishwa na wazazi wote wawili. Lazima iwe wazi kwao kwamba yuko chini ya ulinzi wa Baba na anamwakilisha wakati anatekeleza sheria na nidhamu. Kwa njia hii, mke yuko chini ya ulinzi wa uongozi uliopewa na Mungu. Katika nyumba ambayo Mama anaongoza katika malezi, kwa sababu yoyote, mwishowe atahisi kufadhaika, kuchoshwa, na kutotimizwa. Ikiwa baba siyo kiongozi, changamoto aliyonayo ni kuibadilisha tabia zake. Na, wanaume, ninyi tu ndio mnaoweza kuongoza. Je! Unaamini hii?

Waume na wake, unapoendelea kutekeleza aina hii ya usimamizi wa nyumba, kutakuwa na upinzani kila wakati. Kwa mfano, nyumbani kwangu tuliweka wazi kuwa wakati watoto wanapokuwa wanamkosea mke wangu, walikuwa wanamkosea mimi. Njia moja niliyomlinda na kumsaidia mke wangu ilikuwa kwa kusema, "Chagua kwa busara. Ikiwa unataka adhabu mara mbili basi mpuuze tu mama yako na subiri nifike nyumbani. Kumbuka, wakati sipo hapa, Mama anasimamia; mimi ni rais; yeye ni msaidizi. "

Ikiwa una watoto, ninakuhimiza sana kukamilisha kitabu cha Malezi ni mfululizo wa Huduma kinayopatikana kwenye tovuti yetu, www.FDM.world. Hii itakufundisha jinsi ya kuongoza. Jumuishwa mke wako katika maeneo yote yanayohusu uamuzi ndani ya familia, pamoja na fedha na kufundisha watoto. Mungu anasema ninyi ni wamoja, kwa hivyo kwanini upuuze maoni na msaada wake?

Upinzani Huleta Madhara

Kuna nyakati ambazo mimi na mke wangu hatukubaliani na anaitwa kujitoa kwangu, akiweka tumaini lake kwa Mungu, sio kwa Craig Caster. Na pindi yeye anapojitolea kwa hiari kutii mamlaka yangu, sio kwa jeuri, ukali, au kujizuia kimwili, anathibitisha uongozi wangu.

Eleza kile ambacho Mungu anasema hapa.

Kila mtu na aitii mamlaka iliyo kuu; kwa maana hakuna mamlaka isiyotoka kwa Mungu; na ile iliyopo umeamriwa na Mungu. (Warumi 13: 1-2)

Hii ni sheria ya kiroho iliyoanzishwa na Mungu, sio kitu ambacho watu walifanya kampeni ya wao kukipata. Mamlaka nyingine haionekani kuwa ya maana, na kwa wengine, kama ilivyo kwa mke wangu, kuna maswali mawazoni mwao.

Lakini angalia kwamba Maandiko yanasema, "Hakuna mamlaka isipokuwa ya Mungu" (aya ya 1). Hiyo ni pamoja na: hakuna mamlaka. Kwa hali hii tuna serikali juu ya raia wote (Tito 3: 1; 1 Petro 2: 13-17), lakini Mungu pia anazungumza juu ya Kanisa na mamlaka ya wachungaji juu ya waumini wote (Waebrania 13: 7, 17), ukichwa wa mume juu ya mke (1 Wakorintho 11: 3, 8-9; Waefeso 5:22), sheria ya wazazi juu ya watoto (Kutoka 20:12; Mithali 6: 20-22; 23:22; Luka 2:51; Waefeso 6 : 1), na nafasi ya mabwana juu ya wafanyikazi wote (Waefeso 6: 5-8; Wakolosai 3:22; 1 Petro 2:18).

Zingatia kuwa, "Mamlaka yaliyopo yameteuliwa na Mungu" (aya ya 1). Neno hilo la *kuteuliwa* limetumika katika Matendo 13:48, "kama wote waliochaguliwa kwa uzima wa milele." Mungu huwadhibiti walio katika mamlaka. Hiyo inamaanisha viongozi wazuri wa serikali na wabaya, wachungaji wazuri na wabaya, waume wazuri na wabaya, wazazi wazuri na wabaya, waajiri wazuri na wabaya. Labda hatuelewi hii, lakini ndivyo Neno la Mungu livyonasema. Je! Unafikiri ni kwa nini kulikuwa na wafia dini wengi? Wakristo wameuawa chini ya mkono wa serikali (pamoja na mamlaka zingine nyingi) kwa sababu hawatakataa imani yao, hata wakati wa kutishiwa kifo. Mashahidi hao waliishi na kufa kwa kanuni kwamba "Mungu huteua mamlaka yote."

Maandiko pia yanabainisha kuwa wale ambao "wanapinga mamlaka wanapinga amri ya Mungu" (aya ya 2), ambayo ni kuasi moja kwa moja dhidi ya Bwana. Kwa kupinga agizo hili, unaleta hukumu ya kimungu juu yako mwenyewe. Mungu alisema sheria hizi za kiroho ziwepo. Ni sawa na sheria za asili tulizopitia mapema, kama mvutano, mvutano huu ni jambo zuri. Mvutano wa dunia hutuweka hapa duniani kwa kutuwezesha kusimama kwa miguu yetu imara chini. Hiyo ndivyo ukweli wa Mungu hufanya. Unatuweka kusimama imara katika mapenzi yake ili tuweze kupokea baraka zake kwa utii.

Waume, Mungu amekuteua kuongoza kutoka kwenye nafasi ya mamlaka. Ukisema, "Najua nastahili kuongoza lakini _____," unapinga kile ambacho Mungu amekuteua ufanye, ukikiuka sheria ya kiroho, na kujiletea hukumu. Hukumu hii inaweza kuja katika aina nyingi: ukosefu wa nguvu ya kuishi maisha ya Kikristo; shida katika kumuelewa Mungu kwa sababu ya kutotii kwako; kupunguza urafiki na Bwana na kusababisha kupoteza amani, furaha, ujasiri, na kuridhika; pamoja na mengi zaidi kama vile udhaifu, wasiwasi, shaka, na hofu vitakufuata.

Changamoto ya mke ni kumwamini Bwana chini ya uongozi wa mume. Ikiwa mwanamume anakataa kuchukua mamlaka au mke hataki kukubali na kukubali mpango wa Mungu wa ndoa, wote watapata madhara. Mungu atawapiga kwa kuleta aina ya maumivu.

Kutotii sheria za kiroho daima huleta maumivu. Hii inaweza kuwa hukumu ambayo huleta kupoteza furaha, amani, na kuridhika, na kusababisha kuchanganyikiwa, huzuni, na mwishowe udhaifu. Takwimu zinaonyesha kwamba asilimia 45 ya watu katika Jumuiya ya Wakristo wako kwenye matibabu ya kisaikolojia kwa sababu ya msongo wa mawazo. Nimewashauri wengi wanaojitambulisha kliniki kuwa wana mifadhaiko. Baada ya kuchunguza jinsi wanavyotunza kila mmoja kama mume na mke, inakuwa wazi kwa nini wana msongo wa mawazo. Ninaweza kusema, "Kweli, unavunja sheria kama nane za kiroho, na nashangaa unafanyaje haya. Hatuwezi kuvunja sheria za kiroho bila kuvuna matokeo, kwa kusikia maumivu moyoni na akilini. " udhaifu mara nyingi ni matokeo ya dhambi isiyokiriwa na moyo usiotubu. Hii inaweza kutokea wakati ambapo mwanaume hataongoza au mwanamke hatatii.

Kujichunguza

Je! Unaweza kumtumaini Mungu na ukweli huu? Je! Unajisikiaje unaposoma kwamba Mungu anatuadhibu na kutuadilisha kwa maumivu ikiwa hatujitoi kwake? Andika maombi ukimwomba akupe imani ukubali ukweli wake.

Tafakari juu ya mstari huu hapa chini. Unaweza kuamini kazi ya Mungu maishani mwako kwa sababu inatokana na upendo wake kwako kama mtoto mpendwa.

Tena mmeyasahau yale maonyo, yasemayo nanyi kama kusema na wana, Mwanangu, usiyadharau marudia ya Bwana, Wala usizimie moyo ukikemewa naye;
(Waebrania 12: 5-6)

Mafunzo ya Kiroho

Kipengele muhimu cha mamlaka ya mwanamume ni pamoja na mafunzo ya kiroho na usimamizi. Tulifunua baadhi ya mambo haya katika juzuu ya 3, somo la 9. Mtu hufanya hivi kwanza kwa kukaa ndani ya Kristo kila siku kwa njia ya maombi na kusoma Neno la Mungu. Mazoezi yafuatayo ya kila siku ni kushiriki kwa kusikiliza, kusaidia, na kujadili mambo ya kiroho na mkewe. Mume anapaswa kuwa na wasiwasi juu ya ulinzi wa mkewe, na jambo muhimu zaidi ni ukuaji wake wa kiroho na maisha ya ibada.

Enyi waume, wapendeni wake zenu, kama Kristo naye alivyolipenda Kanisa, akajitoa kwa ajili yake; (Waefeso 5: 25-26)

Kipengele kingine cha jukumu la mwanamume ni mafunzo na nidhamu ya watoto wake. Tena, mwongozo wa nidhamu unapatikana tu katika Neno la Mungu, na wakati wa kila siku hapa na katika maombi ni jambo la lazima. Hii sio kazi ya mtu mmoja lakini pia inahitaji muda uliotumiwa pamoja, kama mume na mke, katika majadiliano na maombi. Yote haya hufanywa katika muktadha wa uhusiano wa upendo na Mungu na kwa kila mmoja.

Kujitolea huku, kusoma, na utii ni tendo la kumpenda Mungu, tukiamini kwamba yeye anatumia na anatumia mema. Kwa mtu kumfundisha mke wake na watoto, kuwasaidia kujifunza jinsi ya kukaa katika Mungu na Neno lake, ni uwekezaji katika umilele. Hiyo ndiyo nia yetu, kuzaa matunda kwa ufalme wa Mungu.

Nanyi, akina baba, msiwachokoze watoto wenu; bali waleeni katika adabu na maonyo ya Bwana. (Waefeso 6: 4)

Nakumbuka nyuma mnamo 1988, wakati Mungu alipozungumza nami: "Craig, huduma yako ya kwanza ni familia yako." Niliwaza, "Kweli, nimekosaje hii?" Kwa hivyo nilianza kufundisha watoto wangu na mafunzo ya Biblia ya kila juma. Binti yangu ndiye mdogo kwetu, na karibu kila usiku tulifanya kujitolea kwake kwa ajili ya ibada. Nimeona baraka zinazotokana na utii wangu kwa Mungu katika eneo hili. Maamuzi ya maisha ambayo watoto wangu wakubwa sasa wanafanya ni Baraka kwa mke wangu na mimi zaidi ya ndoto zetu ni kubwa.

Timotheo wa kwanza 3: 4 inasema, "Anayetawala vema nyumba yake mwenyewe, akiwa na watoto wake kwa kutii kwa heshima yote." *Kutawala* kunamaanisha "kusimamia." Tunapaswa kuhakikisha watoto wetu wanatii mamlaka yetu, wanawaheshimu wake zetu, na wanakubali mafunzo yetu. Mungu ametuita kufanya hivi.

Somo la 5

Makuhani wa Nyumba

Mume, wewe ni kuhani juu ya nyumba yako, kama alivyo kuhani wako juu ya Kanisa. Jukumu hili muhimu kuhudumia kweli mke na watoto. Unapofanya kazi yako kama mwongozo wa Neno la Mungu, haumtumikii yeye tu, bali pia mke wako na watoto. Je! Umewahi kujiangalia kama kuhani? Wacha tuchunguze mambo sita.

Mke, kama msaidizi, lazima ujue mapenzi ya Mungu kwa mumeo kama kiongozi na kuhani juu ya familia. Wanaume wengi hawakuwa na mfano mzuri na hawajawahi kufundishwa jinsi gani ya kuwa. Lakini kuna nguvu katika maombi ya maombezi. Jifunze mambo haya ili uweze kumwomba.

Vipengele Sita vya Ukuhani

Kwanza, kujitolea kwako kwa kila siku ni muhimu. Huu ni wakati wako binafsi na Bwana, ku kubali mwenyewe na kumwonyesha Mungu na familia yako kuwa unahitaji mwongozo wake na nguvu za kuvumilia kila siku. Siwezi kukuhimiza vya kutosha juu ya umuhimu wa kujitolea kwako kwa kila siku. Kila siku ninachagua kuwa peke yangu na Bwana, ninamheshimu na kujikumbusha, "Nakuhitaji, Mungu. Siwezi kuifanya bila wewe." Siwezi kutegemea uzoefu wa miaka thelathini iliyopita. Siwezi kutegemea hekima aliyonipa hapo awali. Siwezi kutegemea kitu kingine chochote isipokuwa neema yake ya kila siku. Kwa hivyo mimi humwendea kila siku na kudhibitisha kuwa hakuna jambo muhimu zaidi. Ninahitaji neema yake kuwa mume na baba ambaye yeye aliniita niwe. Je! Kujitolea kwako kwa kila siku ni mfano? Je! Unamtukuza Kristo ndani ya nyumba yako?

Pili, mfano wako ni msukumo. Kama vile mchungaji anavyopaswa kuwa mwadilifu mbele ya kundi lake, ndivyo ilivyo kwa wanaume kuwa mfano wa uaminifu kwa Bwana katika familia yake. Sisi sote tunashindwa kumtukuza Mungu, lakini unafanya nini unaposhindwa kumwakilisha Mungu katika tabia yako? Kumtukuza Mungu kunamaanisha kuwa hatutetei tabia yoyote, neno, au tendo lililofanywa mbele ya wake zetu au watoto ambalo halionyeshi mfano wa Yesu. Wakati mtu anaungama dhambi zake kwa Bwana, na kumwuliza mkewe na watoto kumsamehe kwa tabia yake, basi anaonyesha ukuhani ambao Mungu amemwita.

Tatu, umeitwa kuomba, kila wakati na mara kwa mara. Jiwekee ahadi ya kuomba na mke wako kila siku. Hii huleta nguvu ya Mungu maishani mwako. Wanaume wengi wanapambana na hii kwa sababu wanaendelea kutazama yaliyopita, au makosa yao, na wanahisi kutostahili. Usiangalie vitu hivyo. Kuwa mtiifu kwa Mungu na kushinikiza kuelewa. Hii ni pamoja na kuomba na watoto wako usiku.

Nne, fundisha watoto wako. Ikiwa haujui jinsi ya kufanya hivyo, nenda kwenye tovuti yetu kwa ajili ya vitabu vyetu vya bure kuhusu malezi. Unafunzi ni utaratibu uliopangwa wa kukutana na kuwaongoza watoto kupitia Neno la Mungu, kukumbuka kuiweka katika kiwango chao cha ufahamu. Inamaanisha kuzingatia Maandiko kwenye maeneo ambayo wewe, kama mwangalizi wao, umegundua shida za kiroho au udhaifu ndani yao. Inamaanisha kusikiliza hofu na maoni yao ya kitoto kwa uvumilivu, kila wakati kuwatendea kwa hadhi, kuelewa ni jukumu lako kuwakomboa kutoka kwa upumbavu na kuwalinda kutokana na ushawishi wa ulimwengu. Hii ndio njia ambayo utawathibitishia kwamba Mungu yuko katika maisha yao kuwaongoza katika utu uzima wenye upole na upendo. Hii itawazuia nao kupitia vipindi vya uasi.

Tano, Mungu anasema, "bila kuacha kukusanyika pamoja" (Waebrania 10:25). Hii inamaanisha familia inapaswa kuhudhuria kanisa linaloamini Biblia kila wakati, ikifaidika na marafiki wote, ushirika, mafundisho, na shughuli zinazohusika. Kanisa ni sehemu ya mpango wa Mungu kwa waamini kutusaidia kukua katika kumjua Kristo, kuhudumiana, na kutuandaa kufanya mapenzi yake (Waefeso 4: 12-16). Wewe ndiye kiongozi katika hii, bila kuacha maandalizi ya Jumapili asubuhi kwa mke wako na kutoka nje ikiwa unataka kutazama michezo au kushiriki katika shughuli nyingine ambazo sio za lazima. Kumbuka, ni jukumu letu kuongoza kwa mfano, kwa kumtanguliza Mungu, mbele ya tamaa zetu za ubinafsi.

Eleza kile ambacho Mungu anasema hapa.

Tukaangaliane sisi kwa sisi na kuhimizana katika upendo na kazi nzuri.
(Waebrania 10: 24-25)

Sita, usimamizi wa kifedha ni muhimu kwa Mungu. Kuunda bajeti ni jambo ambalo unapaswa kufanya na mke wako. Fedha zinaweza kuwa suala kubwa katika ndoa. Wanandoa wachanga waliingia kwenye ushauri, mume alisema mkewe hakuwa akiwasilisha uongozi wake katika eneo la kifedha. Baada ya uchunguzi kidogo, niliwauliza ikiwa wana bajeti. Mkewe alisema, "Hapana, na tunashuka kiuchumi kila mwezi. Hakuna bajeti, na sasa anataka kurudi masomoni. Nilitoa wasiwasi wangu, lakini aliniambia niwe na imani." Niliwapa kazi ya nyumbani kuandika bajeti, ambayo ni pamoja na kutoa usalama wa kifedha. Kusimamia pesa kunahitaji mpango. Haijategemea maoni ya uwongo na ya hovyoo juu ya imani.

Kiongozi Hutoa

Tafakari juu ya mstari huu, na ufikirie jinsi ambavyo hii inapaswa kuathiri jukumu lako kama mume.

Lakini mtu ye yote asiyewatunza walio wake, yaani, wale wa nyumbani mwake hasa, ameikana Imani, tena ni mbaya kuliko mtu asiyeamini. (1 Timotheo 5: 8)

Wanaume matajiri wanaweza kujitosheleza, kujihesabia haki, na kuwa vipofu kiroho kwa sababu pesa huwapa hali ya uwongo ya usalama na nguvu. Wanaume katika vikundi vya kipato cha chini au cha kati wakati mwingine wanafanya kazi kwa bidii kuinuka na wana hamu kubwa kwamba wanafikiri wana shughuli nyingi, kazi yao ni muhimu, na hawana muda wa kujitolea kwenye mambo yanayohusu familia.

Lakini Neno la Mungu linapanga vipaumbele vyako. Inachukua muda kumpenda, kumtunza, na kumlea mkeo, pamoja kulea watoto uliowaleta ulimwenguni. Ikiwa unatumia masaa sabini kwa wiki kujenga ufalme wako mwenyewe, kutafuta utajiri, na kutokuwa na hamu ya kutekeleza ukweli huu, basi unapuuza jukumu ambalo Mungu amekupa. Faida zote za kifedha zinaweza kukugharimu maumivu na hasara kubwa. Watoto wako wangeweza kwenda mbali na Mungu, au unaweza kuharibu ndoa yako kwa kupuuza.

CHIMBA ZAIDI

Tambua kanuni za kibiblia ambazo Yesu anataka tuzitumie kwenye fedha zetu.

Hakuna mtu awezaye kutumikia mabwana wawili; kwa maana atamchukia huyu, na kumpenda huyu; ama atashikamana na huyu, na kumdharau huyu. Hamwezi kumtumikia Mungu na mali. (Mathayo 6:24)

Bali utafuteni kwanza ufalme wake, na haki yake; na hayo yote mtazidishiwa. (Mathayo 6:33)

Mungu anasema lazima tumtazame yeye kwa vipaumbele vyetu. Lazima tumwamini yeye kwa kazi zetu, kwa mwelekeo wetu, kwa fursa zinazofunguliwa. Lazima tuwe waaminifu katika maeneo haya, lakini utoaji hauwezi kuwa kwa gharama ya familia zetu.

Mungu Hutoa Tunachohitaji

Simoni Petro, mtumwa na mtume wa Yesu Kristo,
Kwa wale waliopata imani moja na sisi, yenye thamani, katika hali ya Mungu wetu, na Mwokozi Yesu Kristo. Neema na iwe kwenu na amani iongezwe katika kumjua Mungu na Yesu Bwana wetu. Kwa kuwa uweza wake wa Uungu umetukirimia vitu vyote vipasavyo uzima na utauwa, kwa kumjua yeye aliyetuita kwa utukufu wake na wema wake mwenyewe. Tena kwa hayo ametukirimia ahadi kubwa mno, za thamani, ili kwamba kwa hizo mpate kuwa washirika wa tabia ya Uungu, mkiokolewa na uharibifu uliomo duniani kwa sababu ya tamaa. (2 Petro 1: 1-4)

Mungu anasema ametupa kila zawadi ya kiroho tunayohitaji kutimiza mapenzi yake. Ndio, tunahitaji kukaa na kutumia wakati pamoja naye kila siku. Ndio, lazima tutamani kuwa kama yeye. Ndio, lazima tuchague kutafuta Neno lake na kujifunza anachotarajia kutoka kwetu. Hiyo ni sehemu yetu, lakini Mungu anaahidi kutujaza nguvu za kimungu, kutuwezesha kuwa viongozi wacha Mungu. Je! Unataka wengine wamwone Kristo ndani yako, ili ndoa yako iwe mfano wa uhusiano ambao Kristo anao na Kanisa lake? Je! Unataka watoto wako wabarikiwe sana hata wawe baraka kwa wengine kokote waendako? Je! Unataka familia yako itumaini na kumtumikia Mungu kwa kweli kwa sababu ya kile alichofanya ndani yako?

Baba amebarikiwa sana kuona watoto wake wakijaribiwa na ulimwengu lakini wanahitimisha kwamba, "Hakuna kitu shetani atakachotoa kinachokaribia kile nilichomwona Mungu akifanya ndani ya nyumba yetu." Watoto wanaposhuhudia nguvu ya upendo wa Mungu ikitiririka kupitia baba yao na kubarikiwa na uongozi wake wa kimungu nyumbani, huleta utimilifu kwao. Mungu anamwaga nguvu na baraka zake kwa kila mmoja wetu ambaye anasema, "Ninataka."

Basi, Mungu wa amani aliyemleta tena kutoka kwa wafu Mchungaji Mkuu wa kondoo, kwa damu ya agano la milele, yeye Bwana wetu Yesu, 21awafanye ninyi kuwa wakamilifu katika kila tendo jema, mpate kuyafanya mapenzi yake, naye akifanya ndani yetu lipendezalo mbele zake, kwa Yesu Kristo; utukufu una yeye milele na milele. Amina.
(Waebrania 13: 20-21)

Kwa kusoma zaidi, na kujua vizuizi ambavyo zinakuzuia kuwa na ubora wa Mungu kwa ndoa yako, kamilisha *Kiambatisho M: Vikwazo Vya kawaida*.

Ombeni Pamoja

Yakobo 4: 2–3 inatuambia tuulize kulingana na mapenzi ya Mungu. Tukiomba kitu chochote ambacho ni sawa na mapenzi yake, anaahidi kutimiza. Sasa kwa kuwa umejifunza kile Mungu anataka kama kiongozi wa kimungu, amini, na kukemea kila wazo linalosema huwezi. Kumbuka, sio jinsi ulivyolelewa, ulikuwa nani kabla ya wokovu, au hata makosa ambayo umefanya hadi wakati huu. Rehema za Mungu ni mpya kila siku, na anaahidi kukusamehe na kukupa neema ya kufanya kila kitu ambacho amekuita ufanye.

Chukua yote haya kwa Bwana sasa, mkiomba pamoja kama wanandoa.

Bwana Yesu, tunakushukuru kwa kutupenda tulipokuwa wenye dhambi na kutukubali wakati tulipokuomba kwa wokovu. Na sasa tunakusifu, Mungu, kwa kutuita kwenye kazi ya kushangaza na ya kustaajibisha - kufuata mpango wako kwa ndoa yetu na nyumba yetu. Baba, tufanye waaminifu kuongoza na kukufuata kama unavyotamani. Tunajua hatuwezi kufanya hivi peke yetu lakini kwa neema yako tu. Tafadhali, Bwana, ondoa mashaka na hofu yoyote ambayo inaweza kutuzuia kutii ukweli. Tunaomba kwamba ungefunga kazi ya adui, ufunue uwongo wake na udanganyifu, na uzibadilishe na hekima ya kimungu na tumaini.

Ni shauku yetu kukutukuza na kukubali huduma hii maalum ya familia. Fanya njia yako katika kila eneo la maisha yetu, Bwana. Tunaomba uponyaji, upatanisho kati yetu kama mume na mke, na pia na watoto wetu. Naomba familia yetu ilete heshima na utukufu kwako katika kila eneo. Tunaomba hili kwa jina lako, Yesu. Amina.

RASILIMALI VIAMBATISHO

Viambatisho hivi vimejumuishwa kama rasilimali za ziada. Zinaptikana katika juzuu zote tano, ingawa si kila juzuu ina viambatishwa vyote. Ukitaka kujua kila kiambatisho kilipo, tazama katika orodha ifuatayo.

Kiambatisho A: Barua ya Kujitolea	Juzuu 1
Kiambatisho B: Kujitolea Maisha Yako kwa Kristo	Juzuu 1
Kiambatisho C: Kukuza Urafiki wa Kila Siku na Mungu	Juzuu 1
Kiambatisho D: Vitabu Vilivyopendekezwa	Juzuu 1
Kiambatisho E: Kusikiliza kwa Ufanisi Kujitathmini	Juzuu 2
Kiambatisho F: Kuboresha Mawasiliano yako ya Upendo	Juzuu 2
Kiambatisho G: Kuvunja Mzunguko	Juzuu 2 & 3
Kiambatisho H: Mahitaji ya Mume	Juzuu 3
Kiambatisho I: Jibu la Kibiblia la Mume kwa Upinzani	Juzuu 3
Kiambatisho J: Njia za Kibiblia Mume Humtakasa Mkewe	Juzuu 3
Kiambatisho K: Mahitaji ya Mke	Juzuu 3
Kiambatisho L: Mahitaji ya Ushirika	Juzuu 3-5
Kiambatisho M: Vizuizi vya kawaida	Juzuu ya 4
Kiambatisho N: Uhusiano wa Kimwili katika Ndoa kwa Wanaume	Juzuu ya 4
Kiambatisho O: Uhusiano wa Kimwili katika Ndoa kwa Wanawake	Juzuu 2-5
Kiambatisho P: Uaminifu na Msamaha	Juzuu 5
Kiambatisho Q: Kujitathmini kwa Ndoa	Juzuu 1-5
Kiambatisho R: Kamusi	

Kiambatisho M

Vizuizi vya kawaida

Biblia inafunua sababu za kawaida za kwa nini wanaume hawaongozi kama vile Mungu anavyotaka na kwa nini wanawake hawawatii waume zao. Kikwazo, au kizuizi, kinaweza kuwa kimoja au zaidi ya masuala yaliyoorodheshwa hapa chini. Ikiwa Bwana anazungumza nawe katika mojawapo ya maeneo haya, ungama na umwombe akutie nguvu kutii kwa mapenzi yake. Andika ukiri na sala zako katika nafasi iliyotolewa kwa kila eneo.

Sababu 1: Kutosamehe

Je! Mungu amemleta mtu akilini ambaye unahitaji kumsamehe?

Kwa maana mkiwasamehe watu makosa yao, na Baba yenu wa mbinguni atawasamehe ninyi. 15Bali msipowasamehe watu makosa yao, wala Baba yenu hatawasamehe ninyi makosa yenu. (Mathayo 6: 14-15)

Msamaha haimaanishi:

- mkosaji anakubali kile alichofanya kilikuwa kibaya, mkosaji anaomba msamaha wako,
- mkosaji anapokea msamaha wako, au
- uhusiano unapaswa kurejeshwa au utarejeshwa.

Sababu 2: Udanganyifu

Shetani hutjaribu tusimtii Kristo na tuwe na shaka sisi ni nani ndani yake.

(maana silaha za vita vyetu si za mwili, bali zina uwezo katika Mungu hata kuangusha ngome;) (2 Wakorintho 10: 4-5)

Shetani hutumia mbinu tatu za kawaida dhidi yetu.

1. Uongo, kwa hivyo tunatilia shaka ahadi za Mungu

Ninyi ni wa baba yenu, Ibilisi, na tamaa za baba yenu ndizo mpendazo kuzitenda. Yeye alikuwa mwuaji tangu mwanzo; wala hakusimama katika kweli, kwa kuwa hamna hiyo kweli ndani yake. Asemapo uongo, husema yaliyo yake mwenyewe; kwa sababu yeye ni mwongo, na baba wa huo. (Yohana 8:44)

2. Hukumu au mashtaka dhidi ya wengine au sisi wenyewe

Yule joka akatupwa, yule mkubwa, nyoka wa zamani, aitwaye Ibilisi na Shetani, audanganyaye ulimwengu wote; akatupwa hata nchi, na malaika zake wakatupwa pamoja naye.

Nikasikia sauti kuu mbinguni, ikisema, Sasa kumekuwa wokovu, na nguvu, na ufalme wa Mungu wetu, na mamlaka ya Kristo wake; kwa maana ametupwa chini mshitaki wa ndugu zetu, yeye awashitakiye mbele za Mungu wetu, mchana na usiku. (Ufunuo 12: 9-10)

3. Kuleta Mambo yetu yaliyopita, kuficha sisi ni nani katika Kristo

Kwa hivyo, ikiwa mtu yumo ndani ya Kristo, ni kiumbe kipya; mambo ya zamani yamepita; tazama, mambo yote yamekuwa mapya. Sasa vitu vyote vimetoka kwa Mungu, ambaye ametupatanisha sisi naye kwa njia ya Yesu Kristo, na ametupa huduma ya upatanisho, ambayo ni kwamba, Mungu alikuwa ndani ya Kristo akiupatanisha ulimwengu na yeye mwenyewe, si kuwahesabia makosa yao. na ametukabidhi neno la upatanisho.

Hata imekuwa, mtu akiwa ndani ya Kristo amekuwa kiumbe kipya; ya kale yamepita tazama! Yamekuwa mapya. Lakini vyote pia vyatokana na Mungu, aliyetupatanisha sisi na nafsi yake kwa Kristo, naye alitupa huduma ya upatanisho; yaani, Mungu alikuwa ndani ya Kristo, akiupatanisha ulimwengu na nafsi yake, asiwahesabie makosa yao; naye ametia ndani yetu neno la upatanisho. Basi tu wajumbe kwa ajili ya Kristo, kana kwamba Mungu anasihi kwa vinywa vyetu; twawaomba ninyi kwa ajili ya Kristo mpatanishwe na Mungu. Yeye asiyejua dhambi alimfanya kuwa dhambi kwa ajili yetu, ili sisi tupate kuwa haki ya Mungu katika Yeye. (2 Wakorintho 5: 17-21)

Sababu 3: Mateso

Wakati wewe na mwenzi wako mnafanya kazi kufanya mabadiliko haya, mko radhi na mko tayari kukubali mateso kama sehemu ya mpango kamili wa Mungu kwa maisha yenu?

ambaye kwa yeye tumepata kwa njia ya imani kuifikia neema hii ambayo mnasimama ndani yake; na kufurahi katika tumaini la utukufu wa Mungu. Wala si hivyo tu, ila na mfurahi katika dhiki pia; mkijua ya kuwa dhiki, kazi yake ni kuleta saburi; na kazi ya saburi ni uthabiti wa moyo; na kazi ya uthabiti wa moyo ni tumaini; na tumaini halitahayarishi; kwa maana pendo la Mungu limekwisha kumiminwa katika mioyo yetu na Roho Mtakatifu tuliyepewa sisi.
(Warumi 5: 2-5)

Kwa maana ni sifa gani kustahimili, mtendapo dhambi na kupigwa makofi? Lakini kustahimili, mtendapo mema na kupata mateso, huu ndio wema hasa mbele za Mungu. Kwa sababu ndio mliloitiwa; maana Kristo naye aliteswa kwa ajili yenu, akawaachia kielelezo, mfuate nyayo zake. (1 Petro 2: 20-21)

Sababu 4: Ubinafsi

Kumbuka sio njia yetu, bali ni yake. Sio muda wetu, bali wake, jitahidi

[Upendo] hautafuti mambo yake mwenyewe. (1 Wakorintho 13: 5)

Akawaambia wote, Mtu ye yote akitaka kunifuata, na ajikane mwenyewe, ajitwike msalaba wake kila siku, anifuate. Kwa kuwa mtu atakaye kuiponya nafsi yake ataiangamiza, na mtu atakayeiangamiza nafsi yake kwa ajili yangu ndiye atakayeisalimisha. " (Luka 9:23)

Kama mtu akija kwangu naye hamchukii baba yake, na mama yake, na mke wake, na wanawe, na ndugu zake waume na wake; naam, na hata nafsi yake mwenyewe, hawezi kuwa mwanafunzi wangu.
(Luka 14:26)

Shetani anataka kuondoa lengo lako kutoka vipaumbele vya Mungu kwa mambo ambayo *si* ya Mungu, mambo ya zamani, kushindwa, majaribu ya dunia, au kutaka ubinafsi.

Mungu Anataribu na Kutusafisha

bali kama vile tulivyopata kibali kwa Mungu tuwekewe amana Injili, ndivyo tunenavyo; si kama wapendezao wanadamu, bali wampendezao Mungu anayetupima mioyo yetu. (1 Wathesalonike 2: 4)

naye ataketi kama asafishaye fedha na kuitakasa, naye atawatakasa wana wa Lawi, atawasafisha kama dhahabu na fedha; nao watamtolea BWANA dhabihu katika haki. (Malaki 3: 3)

Mungu anatuambia kwamba yeye hujaribu mioyo yetu na atatutakasa kupitia utakaso. Huu ni mchakato, sio tukio la wakati mmoja. Jaribio lake linapodhihirisha dhambi ndani yetu, yeye anatamani kwamba tungamkiri na kujitolea kukaa ndani yake kila siku, tukikataa njia zetu za dhambi na kumfuata yeye.

Sehemu yetu ni kuwa katika Neno lake, na kuja kwa maombi kwa unyenyekevu, tukiomba mabadiliko katika sura ya Kristo. Tunapotembea kwa utii, yeye atafanya kazi hiyo ili tuweze kumtukuzi. Mungu hasemi kuwa sisi ni wakamilifu kwa sababu tunafanya kila kitu kikamilifu, lakini sisi ni wakamilifu tunapotembea na moyo uliowekwa kwake.

Nitaiangalia njia ya unyofu. (Zaburi 101: 2)

"Moyo mkamilifu" ni moyo ulioelekezwa kabisa kwa Mungu na unaosukumwa na upendo kutembea kwa njia inayompendeza yeye katika njia zetu zote. Katika hili tunamtukuza. Andika maombi ukimwomba Bwana "moyo kamili" wa kutembea ndani ya nyumba yako atakavyo.

Soma mistari hii hapa chini na ujibu maswali yafuatayo.

Neema na iwe kwenu na amani iongezwe katika kumjua Mungu na Yesu Bwana wetu.

Kwa kuwa uweza wake wa Uungu umetukirimia vitu vyote vipasavyo uzima na utauwa, kwa kumjua yeye aliyetuita kwa utukufu wake na wema wake mwenyewe. Tena kwa hayo ametukirimia ahadi kubwa mno, za thamani, ili kwamba kwa hizo mpate kuwa washirika wa tabia ya Uungu, mkiokolewa na uharibifu uliomo duniani kwa sababu ya tamaa.

Naam, na kwa sababu iyo hiyo mkijitahidi sana kwa upande wenu, katika imani yenu tieni na wema, na katika wema wenu maarifa, na katika maarifa yenu kiasi, na katika kiasi chenu saburi, na katika saburi yenu utauwa, na katika utauwa wenu upendano wa ndugu, na katika upendano wa ndugu, upendo. Maana mambo hayo yakiwa kwenu na kujaa tele, yawafanya ninyi kuwa si wavivu wala si watu wasio na matunda, kwa kumjua Bwana wetu Yesu Kristo. Maana yeye asiyekuwa na hayo ni kipofu, hawezi kuona vitu vilivyo mbali, amesahau kule kutakaswa dhambi zake za zamani.

Kwa hiyo ndugu, jitahidini zaidi kufanya imara kuitwa kwenu na uteule wenu; maana mkitenda hayo hamtajikwaa kamwe. Maana hivi mtaruzukiwa kwa ukarimu kuingia katika ufalme wa milele wa Bwana wetu, Mwokozi wetu Yesu Kristo. (2 Petro 1: 2-11)

Fikiria mistari hii ya ziada: Zaburi 73: 23-24; 91: 1-2; 103: 8-18; Mithali 3: 5-6; Mathayo 11: 28-30; Warumi 8: 28-39; 1 Wakorintho 10: 13; 2 Wakorintho 5: 17; 9: 8; Waefeso 6: 10-12; 8: Wafilipi 4: 6-7; Tito 3: 4-6; Yakobo 2-4; 1 Petro 5: 6-7.

Je! Unaamini Mungu amekupa "ahadi kubwa na za thamani mno"? Orodhesha.

Kwa asili yake ya kimungu, sisi ni jasiri, washindi, na tunaweza kufanya mapenzi yake. Tunaweza kuwa viongozi, waume, akina baba, wake, na mama ambao ametuita tuwe.

Ninaweza mambo yote katika yeye anitiaye nguvu. (Wafilipi 4:13)

Sio kwa nguvu zetu, kwani hakuna kitu kizuri ndani yetu.

Mimi ni mzabibu; ninyi ni matawi, akaaye ndani yangu nami ndani yake, huyo huzaa sana; maana pasipo mimi ninyi hamwezi kufanya neno lo lote. (Yohana 15: 5)

Ni kwa neema yake tu ndio tunafanikiwa.

Basi Yesu akawaambia tena, Amani iwe kwenu; kama Baba alivyonituma mimi, mimi nami nawapeleka ninyi.(Yohana 20:21)

Tambua wapi tunapata nguvu zetu, jinsi tunavyostahili nguvu hizo, na matokeo yake. Ikiwa Mungu anatupatia yote tunayohitaji, anataka tufanye nini nayo?

Kuwa mvumilivu. Usivunjike moyo. Jitoe kila siku kujibadilisha kuwa mfano wa Kristo na Neno la Mungu na Roho wake. Chukua jukumu unaposhindwa. Kisha simama imara katika mapenzi yake na uangalie kile ambacho Mungu hufanya katika maisha yako

Kiambatisho P

Uaminifu na Msamaha

Zaburi 139 inafundisha kwamba Mungu anamjua kila mmoja wetu kwa karibu, kwamba matendo na mawazo yetu yote yanajulikana kwake hata kabla ya kujulikana kwetu. Kabla ya kufungua moyo wako kwa Mungu, kwa kumpokea Yesu kama Bwana na Mwokozi, alijua utakuja. Mungu hayuko tayari kwamba yeyote aangamie; Walakini, kupitia utumiaji wa hiari, yeye humpa kila mtu uhuru wa kumkataa.

Kumtumaini Mungu kwa Yaliyopita na Majaribu

na watu wote wanaokaa duniani wamehesabiwa kuwa si kitu, naye hufanya kama atakavyo, katika jeshi la mbinguni, na katika hao wanaokaa duniani; wala hapana awezaye kuuzuia mkono wake, wala kumwuliza, Unafanya nini wewe? (Danieli 4:35)

Ee BWANA, umenichunguza na kunijua.
Wewe wajua kuketi kwangu na kuondoka
kwangu;
Umelifahamu wazo langu tokea mbali.
Umepepeteta kwenda kwangu na kulala
kwangu,
Umeelewa na njia zangu zote.
Maana hamna neno ulimini mwangu
Usilolijua kabisa, BWANA. (Zaburi 139: 1-4)

FAILI LENYE UKWELI

*Mwenye Enzi Kuu — Mwenye
milki kuu
nguvu, hekima isiyo na kikomo, na
mamlaka kamili.*

Mungu aliwaumba Adamu na Hawa, na akampa kizuizi kimoja tu: msile mti wa Ujuzi wa mema na mabaya. Lakini walidanganywa na Shetani na, kwa kutotii, walichagua kula tunda la mti huo. Hii ilileta laana ya dhambi kwa wanadamu wote. Katika Adamu, Mungu aliwapa wanadamu uhuru wa kuchagua mema, lakini aligeukia uovu. Kwa hivyo wale wote ambao sasa wanachagua kuzaliwa upya kama watoto wa Mungu, kwa imani katika Kristo, bado wanaishi katika ulimwengu ulioanguka na wanaguswa na uovu uliowazunguka. Ikiwa Mungu angewalinda watoto wake kutoka kwenye shida na maovu wote, watu wangechochewa kumgeukia yeye kwa dhamana ya maisha rahisi. Hoja hii ilianza kwenye tukio la kihistoria mbinguni kati ya Mungu na Shetani juu ya maisha ya Ayubu.

Ndipo Shetani akamjibu BWANA, na kusema, Je! Huyu Ayubu yuamcha BWANA bure? Wewe hukumzingira kwa ukigo pande zote, pamoja na nyumba yake, na vitu vyote alivyo navyo? Kazi za mikono yake umezibarikia, nayo mali yake imeongezeka katika nchi. Lakini nyosha mkono wako sasa, uyaguse hayo yote aliyo nayo, naye atakukufuru mbele za uso wako. (Ayubu 1: 9-11)

Mungu alimruhusu Shetani kujaribu imani ya Ayubu kupitia kupoteza mali zake, watoto wake, na mwishowe afya yake. Mungu ni Baba mwenye upendo na haleti uovu maishani mwetu; lakini, kwa kusudi lake na kwa faida yetu ya mwisho, yeye anaruhusu sisi kuguswa na majaribu. Ayubu aliendelea kumtegemea Mungu wakati wote wa mateso yake, ambayo mwishowe yalisababisha uhusiano wa ndani zaidi, wa karibu zaidi na Muumba wake na urejesho kamili wa baraka.

Ayubu aliuliza ni kwanini Mungu alikuwa akimruhusu ateseke. Mungu alikuwa amemtangaza Ayubu kuwa mtu mwadilifu katika Ayubu 2: 3, kwa hivyo aliuliza kwanini. Kwa sura kadhaa, aliumia juu ya sababu ya majaribu yake. Mungu hakujibu moja kwa moja lakini aligeuza umakini wa Ayubu kwa nguvu na utukufu wake, ambao unaonyeshwa katika uumbaji. Utafutaji wa Ayubu uliridhika mwishowe kupitia uelewa wa kina wa ukuu wa Mungu. Kama Ayubu, tunapopatwa na majaribu, tunatafuta maelezo. Na ndivyo ilivyo kwenye ndoa zetu na majaribu ambayo yanaonekana kuwa makubwa sana. Moja ya masomo mengi ambayo tunaweza kujifunza kutoka kwa Ayubu ni kwamba *kwanini* ni swali lisilofaa. Tunapaswa badala yake kumwuliza Mungu hiki ni *nini*.

Je! Unajaribu Kunifundisha Nini?

Mapenzi yako ni nini kwangu katika msimu huu wa mateso?

Mtu ajaribiwapo, asiseme, Ninajaribiwa na Mungu; maana Mungu hawezi kujaribiwa na maovu, wala yeye mwenyewe hamjaribu mtu. (Yakobo 1: 13-14)

Ndipo Ayubu akamjibu BWANA, na kusema.
Najua ya kuwa waweza kufanya mambo yote,
Na ya kuwa makusudi yako hayawezi kuzuilika.
Nilikuwa nimesikia habari zako, kwa kusikia kwa masikio;
Bali sasa jicho langu linakuona.
(Ayubu 42: 1-2, 5)

Je! Kuna sehemu yoyote ya maisha yako iliyo nje ya nguvu za Mungu, hekima, au mamlaka? Kwa nini?

Je! Ni hali gani maishani mwako ambayo Mungu hakujua kabla ambayo utakabiliana nayo?

---

na ndani yake sisi nasi tulifanywa urithi, huku tukichaguliwa tangu awali sawasawa na kusudi lake yeye, ambaye hufanya mambo yote kwa shauri la mapenzi yake.
(Waefeso 1:11)

Je! Unapaswa kujibuje kukatishwa tamaa, shida, mateso, na majaribu?

Ikiwa Mungu alijua yote yatakayotokea kabla ya kuzaliwa, basi inafuata kwamba, kwa kujua kwake mapema, tulichaguliwa mapema kupitia neema yake kuishi maisha tuliropewa. Mungu haachi majaribu au uovu kutugusa, au kuzuia chaguzi zetu mbaya, lakini anaahidi kufanya yote kwa uzuri katika maisha ya wale waliojitolea kwake.

Na tunajua kwamba Mungu husababisha vitu vyote kufanya kazi pamoja kwa faida ya wale wanaomcha.

Nasi twajua ya kuwa katika mambo yote Mungu hufanya kazi pamoja na wale wampendao katika kuwapatia mema, yaani, wale walioitwa kwa kusudi lake. (Warumi 8: 28-29)

Unaweza kuchagua kuwa na chuki kwa wazazi waliokukatisha tamaa, mwenzi aliyekutelekeza, marafiki waliokukosa, au dereva mlevi aliyemuua mpendwa ama kuweka imani yetu kwa Mungu aliye huru.

Tunapokuja kwa Kristo, tunamwamini Mungu na hatima yetu ya milele. Lazima pia tumwamini yeye na hali zetu za zamani na za sasa. Kristo anaweza kutufaraji na kututia nguvu ndani na kupitia majaribu yetu na anaweza kuleta mema kutokana na mabaya. Ni kupitia imani na utii wetu tu ndipo Mungu anaweza na atatupa amani na kuleta sifa, heshima, na utukufu kwa Bwana wetu Yesu Kristo.

Eleza nini mistari hii inamaanisha na jinsi inaweza kutumika kwa hali yako ya kibinafsi.

Mnafurahi sana wakati huo, ijapokuwa sasa kwa kitambo kidogo, ikiwa ni lazima, mmehuzunishwa kwa majaribu ya namna mbalimbali; ili kwamba kujaribiwa kwa imani yenu, ambayo ina thamani kuu kuliko dhahabu ipoteayo, ijapokuwa hiyo hujaribiwa kwa moto, kuonekane kuwa kwenye sifa na utukufu na heshima, katika kufunuliwa kwake Yesu Kristo. (1 Petro 1: 6-7)

Majaribu na Dhiki

Neno la Mungu linafundisha kwamba majaribu na dhiki ni sehemu ya maisha ya Kikristo.

Hayo nimewaambieni mpate kuwa na amani ndani yangu. Ulimwenguni mnayo dhiki; lakini jipeni moyo; mimi nimeushinda ulimwengu. (Yohana 16:33)

Yesu anatuambia kwamba tunaweza kuwa na amani na kwamba ameushinda ulimwengu, lakini katikati ya majaribu tunauliza, "Kwa nini? Kusudi la Mungu ni nini?" Kama vile anayesafisha anaweka dhahabu ghafi ndani ya kisulubisho na kuweka joto ili kutoa uchafu juu ya uso, Mungu huruhusu watoto wake wapenzi kwenda kwenye kifungu cha mateso ili kusafishwa na kubadilishwa kuwa sura ya Mkombozi wetu, Yesu Kristo.

naye ataketi kama asafishaye fedha na kuitakasa, naye atawatakasa wana wa Lawi, atawasafisha kama dhahabu na fedha; nao watamtolea BWANA dhabihu katika haki. (Malaki 3: 3)

Ikiwa tunajiamini kwa wema na kusudi la Mungu, mioyo yetu itajaa upendo, tumaini, na ujasiri wa Yesu Kristo.

Wengine wataona haki ya Yesu Kristo ikifanywa kazi ndani yetu.

Kumbuka Warumi 8: 28–29? Mungu hasemi *baadhi* ya vitu hufanya kazi pamoja kwa ajili ya mema, bali *kila* kitu. Muhimu ni imani; ikiwa tutachagua kuamini ahadi za Mungu na kumtumaini katika majaribu na dhiki zetu zote, tutashinda na Mungu atatumizwa. Katika kifungu hiki, "... *kwa wale wampendao Mungu*", ni wale ambao wamepokea Yesu kama Bwana na Mwokozi, ambayo inajumuisha ufahamu kwamba kusudi la Mungu katika maisha haya ni kutukomboa kutoka kwa nguvu ya dhambi, ambayo hutafsiri kuwa mtu ambaye ana uwezo wa kuchagua haki badala ya uovu, na kisha utukufu kwa Mungu.

Ila Mungu ashukuriwe, anayetushangiliza daima katika Kristo, na kuidhihirisha harufu ya kumjua yeye kila mahali kwa kazi yetu.
(2 Wakorintho 2:14)

Je! Uko tayari kumwamini Mungu na majaribu na changamoto maishani mwako?
___ Ndio la

Je! Uko tayari kumruhusu Mungu abadilishe maisha yako kupitia majaribio haya?
___ Ndio la

Je! Uko tayari kumtumainia Mungu wakati unapitia maumivu na majaribu haya maishani mwako? ___ Ndio la

Kuna nyakati, anasema Yesu, wakati Mungu hawezi kuondoa giza kutoka kwako, lakini umtumaini yeye. Mungu ataonekana kama rafiki asiye na fadhili, lakini sivyo; atatokea kama Baba asiye wa asili, lakini sivyo; atatokea kama hakimu dhalimu, lakini sivyo. Weka wazo na akili yako nyuma ya Mungu kuhusu vitu vyote, na utakuwa na nguvu na kuendelea. Hakuna kinachotokea haswa isipokuwa mapenzi ya Mungu yapo nyuma yake, kwa hivyo unaweza kupumzika kwa ujasiri kamili kwake.”

Uwezo wangu kwa alie juu zaidi Oswald Chambers

Gharama ya Kutosamehe

Wakati deni linaposamehewa, haki za malipo *hutolewa*. Kama mtu akiniumiza na nikamsamehe, *nagawa* uhuru wa kuendelea kuwa na hasira na kinyongo kumuelekea yule alienikosea. Kufanya hivyo huvunja ngome nyingi ambazo husababisha shida za-kihisia na kisaikolojia. Kumtumaini Mungu na kuwasamehe wengine inamaanisha kutoa machungu yetu kwa Mungu, kumruhusu ayaondoe kutoka kwetu. Kwa njia hii, tunatoa haki yoyote ambayo tunaweza kuwa nayo kukasirika au kutafuta malipo. Kupitia Mungu, tunatoa msamaha kwa kosa. Neno *msamaha* limetokana na Kilatini, *perdonare*, maana yake *kutoa bure*. Msamaha wa kweli haustahili, hauna ukomo, na ni bure. Sio *haki* au *stahiki*. Katika maandiko, *kusahau* inamaanisha, *kuachilia kutoka kwenye nguvu ya mtu*.

Tunapokataa kutoa msamaha, tukichagua kudumisha *haki* yetu ya kudai malipo ya makosa ambayo tumefanywa, kuna bei ya kulipa. Kutosamehe, au kutokuwa tayari kuacha kosa wakati tunaamini mtu mwingine ametukosea, husababisha hali mbaya ya kihisia. Kitu ambacho ni cha kawaida ni *chuki*, ambayo inamaanisha *kuhisi tena*. **Chuki hushikilia uchungu wa zamani, ukiuwamini tena na tena.** Hasira ni kama *kutoa gamba kwenye kidonda*, inazua vidonda vyetu kupona.

mkiangalia sana mtu asiipungukie neema ya Mungu; shina la uchungu lisije likachipuka na kuwasumbua, na watu wengi wakatiwa unajisi kwa hilo. (Waebrania 12:15)

Uchungu ni kama mzizi mzito unaoshika moyoni mwa mwanadamu, ambao hukua na kuzaa matunda. Tena, badala ya kustawisha wengine, matunda haya machungu hututia unajisi sisi na wengine.

Watu wengi hawatambui au hukubali kwa utayari kutunza kutosamehe, hasira au uchungu kwasababu tu wanatambua kuwa ni hisia yenye mantiki baada ya kuumizwa. Wanaona hali yao ikiwa ya haki na hutafuta wengine kusikiliza malalamiko yao, au kuwahurumia. Waefeso 4:31 inafundisha kwamba kutakuwa na ushahidi usiopingika katika maisha ya mtu kwamba mti mchungu wa kinyongo unakua ndani ya mioyo yao.

Uchungu wote na ghadhabu na hasira na kelele na matukano yaondoke kwenu, pamoja na kila namna ya ubaya; (Waefeso 4:31)

Je! Yoyote ya haya ni ya kawaida katika maisha yako?

- Kiburi
- Kujihesabia haki
- Kujionea huruma
- Usumbufu wa kihisi
- Wasiwasi, mvutano, au mafadhaiko
- Shida za kiafya
- Shida za kula
- Hali mbaya ya kujiamini
- Ukosefu wa imani katika mahusiano
- Ukosefu wa ukaribu katika ndoa
- Uharibifu wa kijinsia
- Kuwahukumu au kuwakosoa wengine
- Inasikika na inakera kwa urahisi
- Kukosekana kwa amani au furaha
- Kuhisi mbali na Yesu
- Kuogopa kuongoza kama mume
- Kuogopa kufuata kama mke

Kwanini Usamehe?

Pamoja na uharibifu wa kihisia na kijamii ambao hutokana na kutosamehe, tunalo deni ya kusamehe.

Mungu anauamuru.

Utii kwa Mungu sio hiari. Kuamua ni lini tutatii na hatutatii amri zake kunasababisha maisha yasiyo na matunda, yasiyofaa, na tasa kiroho.

Bali wapendeni adui zenu, tendeni mema, na kukopesha msitumaini kupata malipo, na thawabu yenu itakuwa nyingi; nanyi mtakuwa wana wa Aliye juu, kwa kuwa yeye ni mwema kwa wasiomshukuru, na waovu. (Luka 6: 35-36)

Nanyi, kila msimamapo na kusali, sameheni, mkiwa na neno juu ya mtu; ili na Baba yenu aliye mbinguni awasamehe na ninyi makosa yenu. (Marko 11:25)

FAILI LENYE UKWELI

Ghadhabu — Mlipuko wa hasira kali, kisasi au ghadhabu, kutafuta kulipiza kisasi.

Anger -A hali ya akili na sifa ya fretfulness na Akijibu changamoto ya maisha na kuchanganyikiwa.

Kunena ovu -Maneno *mabaya*, matusi dhidi ya mtu, kelele, kashfa, kuumiza sifa ya mtu kwa ripoti mbaya, kusengenya, kutukana, na kukashifu.

Uovu - Hisia za chuki *tunazilea* mioyoni mwetu. Tamaa ya kuona mwingine anateseka au kujitenga na mtu huyo, hatutaki kufanya kazi kuelekea upatanisho.

Katika kusamehe, tunabeba sura ya Yesu.

Kama Wakristo, tumeitwa kubeba jina la Kristo kwa ulimwengu uliopotea. Neno *Mkristo* linamaanisha "Kristo mdogo." Kristo alionyesha msamaha, alikuja hapa duniani, alikufa ili kuanzisha msamaha kwa wenye hatia, na aliagiza Kanisa kutangaza msamaha. Ili kubeba sura yake lazima tuwe tayari kuwasamehe wengine kama vile yeye anavyotusamehe.

Yesu akasema, Baba, uwasamehe, kwa kuwa hawajui watendalo. Wakagawa mavazi yake, wakipiga kura.
(Luka 23:34)

Yeye asemaye ya kuwa anakaa ndani yake, imempasa kuenenda mwenyewe vile vile kama yeye alivyoenenda.
(1Yohana 2: 6)

Msamaha huvunja mzunguko wa maumivu, lawama, na ngome.

Msamaha huleta uponyaji kwa mtu anayeumia na hufanya kazi kama dawa ya sumu ya uchungu. lakini, haishughulikii masuala yote ya lawama na haki na mara nyingi huzidharau kabisa. Kuumia na chuki huachwa nyuma na Mungu, wakati utii kutoa msamaha huleta uhuru na kumwezesha mtu kuanza upya katika uhusiano.

Ukweli huu umeonyeshwa katika maisha ya Yusufu, unaopatikana katika Mwanzo 37–45. Alisalitiwa na ndugu zake na kuuzwa utumwani, alikataa kuruhusu mzizi wa uchungu uote maishani mwake. Baada ya miaka ya kutengana, wakati familia ilipounganishwa, Yusufu alishuhudia kazi ya uponyaji ambayo Mungu alikuwa amefanya maishani mwake kupitia msamaha, iliyoonyeshwa na majina ya wanawe.

Yusufu akamwita jina lake yule aliyezaliwa kwanza, Manase, maana alisema, Mungu amenisahaulisha taabu zangu zote, na nyumba yote ya baba yangu. Na wa pili akamwita jina lake Efraimu, maana alisema, Mungu amenipa uzazi katika nchi ya mateso yangu.
(Mwanzo 41: 51-52)

Katika mstari huu, *kusahau* haimaanishi kukoma kukumbuka. Inamaanisha "kuachilia," au maumivu kuacha kudhibiti maisha ya sasa. Uzao wa Yusufu ulihusiana moja kwa moja na kuweka tumaini lake katika enzi kuu ya Mungu na kuwasamehe wengine. Badala ya kuzidisha uchungu wake kwa kuusikia tena na tena (chuki), Yusufu alichagua kumwamini Mungu kama msimamizi wa matukio yote maishani mwake.

Kutosamehe hutufungia katika zamani yetu na hufunga uwezo wote wa maisha yenye matunda.

Wakati wa miaka ya Yusufu huko Misri, alimruhusu Mungu kuponya moyo uliovunjwa na kaka zake. Baadaye, alipopewa fursa, alionyesha uponyaji wake kupitia vitendo vya upendo, msamaha, na neema kwa ndugu zake.

Basi sasa, msihuzunike, wala msiudhike nafsi zenu, kwa kuniuza huku; maana Mungu alinipeleka mbele yenu kuhifadhi maisha ya watu. 6Maana miaka hii miwili njaa imekuwa katika nchi, na iko tena miaka mitano isiyo na kulima wala kuvuna... Akawabusu ndugu zake

wote, akalia nao, baada ya hayo, nduguze wakazungumza naye
(Mwanzo 45: 5, 6, 15)

Hakukuwa na lawama na hakuna maelezo yaliyodaiwa, ni sauti ya rehema tu na msamaha ndivyo vilisafishwa njia kwa Yusufu na kaka zake kuungana tena na kuanza uhusiano mpya.

Msamaha hulegeza kamba ya hatia kwa mkosaji.

ili katika zamani zinazokuja audhihirishe wingi wa neema yake
upitao kiasi kwa wema wake kwetu sisi katika Kristo Yesu.
(Waefeso 2:7)

Msamaha huleta uhuru kwa wote wanaohusika. Mungu alimwacha Yusufu huru, lakini kaka zake wangebeba huzuni yao hadi kaburini ikiwa Yusufu asingewasamehe. Tunasamehe kwa sababu Mungu hutusamehe katika Kristo. Msamaha huo huo, usiostahiliwa na ambao haujapatikana, ndio tunadaiwa wengine. Hupunguza mzigo dhalimu tunaoujua kama hatia.

Ikiwa Yesu hasingeweza kutoa fadhili na msamaha kwa wenye dhambi, sisi sote tungebaki katika ngome ya hatia milele. Alifanya hatua ya kwanza kuelekea kwetu, ambayo ilifanya iwezekane kwetu kupatanishwa naye.

Upatanisho

Upatanisho ni kuondoa uadui, utatuzi wa ugomvi. Inamaanisha kuwa pande zilizokuwa zikipatanishwa hapo awali zilikuwa na uhasama au zilitengana. Upatanisho wowote uliofanikiwa utaambatana na fadhili na amani badala ya hasira na machafuko.

FAILI LENYE UKWELI

Patanisha -Kurejeshea uhusiano mzuri, kusuluhisha au kusuluhisha tofauti.

Uchungu wote na ghadhabu na hasira na kelele na matukano yaonduke kwenu, pamoja na kila namna ya ubaya; tena iweni wafadhili ninyi kwa ninyi, wenye huruma, mkasameheane kama na Mungu katika Kristo alivyowasamehe ninyi. (Waefeso 4: 31-32)

Upatanisho unapaswa kutafutwa kwa wanafamilia na waumini wengine katika maisha yetu. Katika uhusiano wetu wote nje ya mazingira ya karibu ya familia, mipaka ya heshima na kudumisha uhusiano mzuri ni muhimu.

Ingawa kuna visa kadhaa au hali ambazo upatanisho hauhitajiki, hauwezekani, au hata haufanikiwi, katika hali kama vile; mzazi au mwenzi wa zamani ambaye ni mnyanyasaji kihisia au kimwili, au mtu wa kawaida aliyekuumiza au mpendwa (mbakaji, mlevi aliyekuumiza au kumuua mpendwa, mwalimu mzee au kocha ambaye alikudhuru kwa maneno, nk).

Maandiko yanatuagiza tuondoe uchungu wote, tuwe wema, wenye huruma na wenye kusamehe.

Tunaondoaje uchungu?

Je! Tunawezaje kupatanishwa na mtu ambaye tumemkosea?

Je! Tunaondowaje maumivu ambayo tumesababisha wengine?

Tunamsamehe vipi mtu ambaye ametukosea?

Je! Tunawezaje kubadilisha hisia zetu juu ya kosa lililofanywa?

Ikiwa Unahitaji Kusamehewa

Kama kitendo cha mapenzi, lazima ufanye vitu vinne.

Kwanza, kiri dhambi yako kwa Mungu, muombe akusamehe, na muombe Roho wake Mtakatifu ajaze moyo wako na upendo wake.

Heri aliyesamehewa dhambi,
Na kusitiriwa makosa yake...
Niliponyamaza mifupa yangu ilichakaa
Kwa kuugua kwangu mchana kutwa.
Kwa maana mchana na usiku
Mkono wako ulinilemea.
Jasho langu likakauka hata nikawa
Kama nchi kavu wakati wa kaskazi.
Nalikujulisha dhambi yangu,
Wala sikuuficha upotovu wangu.
Nalisema, Nitayakiri maasi yangu kwa BWANA,
Nawe ukanisamehe upotovu wa dhambi yangu.
(Zaburi 32: 1, 3-5)

Tukiziungama dhambi zetu, Yeye ni mwaminifu na wa haki hata
atuondolee dhambi zetu, na kutusafisha na udhalimu wote. (1 Yohana
1: 9)

Kama mashariki ilivyo mbali na magharibi,
Ndivyo alivyoweka dhambi zetu mbali nasi.
(Zaburi 103: 12)

Chukua muda sasa na umlilie Mungu. Muombe akusamehe, akujaze na Roho wake Mtakatifu, na akuimarishe ili uweze kutii.

Mungu peke yake husamehe dhambi. Yeye husamehe na Anasahau. Kwa imani, kubali msamaha kamili wa Mungu na utakaso.

Msamaha sio hisia... Msamaha ni kitendo cha mapenzi, na mapenzi yanaweza kufanya kazi bila kujali joto la moyo. -Corrie kumi Boom

Pili, ikiwezekana, nenda kwa wale uliowakosea, onyesha unyenyekevu, na uwaombe msamaha.

Basi ukileta sadaka yako madhabahuni, na huku ukikumbuka ya kuwa ndugu yako ana neno juu yako, iache sadaka yako mbele ya madhabahu, uende zako, upatane kwanza na ndugu yako, kisha urudi uitoe sadaka yako. (Mathayo 5: 23-24)

Andika kujitolea kwako kutii Mathayo 5: 23-24.

Andika majina na maelezo mafupi ya kile kinachohitajika kusema kwa ajili ya msamaha.

Maneno sita yenye nguvu zaidi katika lugha ya Kiingereza ni, *nilikuwa nimekosea. Tafadhali nisamehe.*

Usiruhusu usumbufu au vizuizi vingine kuchelewesha kitendo hiki cha utii. Shirikisha uamuzi wako na rafiki Mkristo mwaminifu, umuombe asali nawe na uwajibike kufuata ahadi hii. Ni bora kutafuta msamaha uso kwa uso, inagwa kwa sababu ya usafirishaji au makabiliano, unaweza kuhitaji kuwasiliana kwa simu au kwa maandishi. Ikiwa mtu uliyemkosea amekufa, nenda tu kwa Mungu na ungamo lako.

Tatu, tumia muda kila siku na Bwana katika Neno Lake na katika maombi.

Moja ya matokeo mabaya mengi ya kutotafuta au kutoa msamaha ni uhusiano uliozuiliwa na Mungu. Tumsifu Bwana kwamba yeye hatuachi kamwe au kututenga, lakini mioyo yetu wenyewe inaweza kua isiyo na huruma na kujitenga, na hivyo kuathiri urafiki wetu na yeye. Mungu aliunda matokeo haya ili kutuhamasisha kufanya msamaha.

Bali utafuteni kwanza ufalme wake, na haki yake; na hayo yote mtazidishiwa. (Mathayo 6:33)

Andika uamuzi wako wa kutumia wakati na Mungu kila siku kwa kusoma Neno lake na katika sala na kutafakari.

Nne, tafakari maana ya msalaba na dhabihu aliyotoa Yesu kwa ajili ya dhambi zako.

Maana hapo zamani sisi nasi tulikuwa hatuna akili, tulikuwa waasi, tumedanganywa, huku tukitumikia tamaa na anasa za namna nyingi, tukiishi katika uovu na husuda, tukichukiza na kuchukiana. Lakini wema wake Mwokozi wetu Mungu, na upendo wake kwa wanadamu, ulipofunuliwa, alituokoa; si kwa sababu ya matendo ya haki tuliyoyatenda sisi; bali kwa rehema yake, kwa kuoshwa kwa kuzaliwa kwa pili na kufanywa upya na Roho Mtakatifu.
(Tito 3: 3-5)

Chukua muda sasa kumshukuru Yesu kwa yote ambayo amekufanyia, kwa kukusamehe kwa dhambi zako zote, kwa mpango wake kamili wa kukugeuza kuwa mfano wake, na kwa zawadi ya Roho wake Mtakatifu.

Ikiwa Unahitaji Kusamehe

Kama kitendo cha mapenzi, lazima ufanye vitu viwili.

Kwanza, omba na kumwomba Mungu nguvu ya kutii na kusamehe.

Yesu akajibu, akawaambia, Amin, nawaambia Mkiwa na imani, msipokuwa na shaka, mtafanya si hilo la mtini tu, lakini hata mkiuambia mlima huu, Ng'oka, ukatupwe baharini, litatendeka. (Mathayo 21:21)

Mungu aliahidi kutupa nguvu ya kuhamisha milima. Hii inaweza kuwa Mlima Everest wako!

Kila ninapojiona mbele za Mungu na kugundua kitu ambacho Bwana wangu aliyebanikiwa alinifanyia huko Kalvari, niko tayari kumsamehe mtu yeyote chochote, siwezi kuizuia. Sitaki hata kuizuia. - Dakt. Martyn Lloyd-Jones

Tunajua ni mapenzi ya Mungu kwamba tuwasamehe wengine. Kuwa na hakika kwamba utakapoomba nguvu hii, utapewa.

Pili, wasilisha msamaha wako kwa mtu au watu.

Na huu ndio ujasiri tulio nao kwake, ya kuwa, tukiomba kitu sawasawa na mapenzi yake, atusikia. (1 Yohana 5:14)

Basi kama ni hivyo, na mfuate mambo ya amani na mambo yafaayo kwa kujengana. (Warumi 14:19)

Kutamani Upatanisho

Katika Mathayo 22: 36-40, Bwana Yesu alifunua ukweli muhimu wakati akijibu swali hili: *"Mwalimu, ni ipi amri kuu katika sheria?"* Yesu akamwambia, *"Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, na kwa roho yako yote na kwa akili zako zote."* Hii ndiyo amri ya kwanza na kuu. Na ya pili ni kama hiyo: *'Mpende jirani yako kama nafsi yako.'* Juu ya amri hizi mbili hutegemea Sheria yote na Manabii. " Yesu mwenyewe alisema kuwa upendo wetu kwa wengine ni muhimu sawa na upendo wetu kwake.

Tunataka Mungu atusamehe na, kwa kweli, tunaomba hii mara kwa mara na tunategemea. Mungu anaonyesha upendo wake kwetu na tunapaswa kujibu kwa kumpenda kwanza na kisha kuwapenda wengine. Mstari huu HAUSEMI kwamba upendo wetu kwa wengine utatuweka katika mgogoro na matakwa ya Mungu au mapenzi yake kwetu, lakini kwamba upendo wote ambao tunaonyesha kwa wengine utakuwa ndani ya wigo wa utii wetu kwake. Hatutaweka tamaa zetu wenyewe au shauku ya kuridhisha wengine juu ya utii wetu kwa Mungu.

Bali mimi nawaambieni, Kila amwoneaye ndugu yake hasira itampasa hukumu; na mtu akimfyolea ndugu yake, itampasa baraza; na mtu akimwapiza, itampasa jehnum ya moto. (Mathayo 5:22)

Tufafanue kwa uwazi maneno katika mstari huu. Kuwa na "hasira juu ya ndugu yake" inamaanisha; kumtendea mtu kwa mawazo, maneno au tendo kwa njia isiyo na upendo. Je! Ni kawaida kiasi gani kati ya waumini leo kumtendea mwenzi, mtoto, rafiki, mfanyakazi, au hata mgeni, kwa njia isiyo na upendo na kutoa visingizio kwa tabia zao badala ya kutafuta upatanisho?

Neno *kumwapiza* linamaanisha kumweka mtu kwenye fedhea, kuhukumu, au kuamini kuwa hawana maana au wako chini kuliko wewe kwa njia fulani. Neno *mpumbavu* linamaanisha mtu ambaye hana maadili na hastahili wokovu. Haya ni mashtaka mazito ambayo waumini wengi wanawalenga wengine kwa sababu moja au nyingine. Bwana anasema katika 1 Wakorintho 6:20, *"kwa maana mlinunuliwa kwa gharama; kwa hivyo mtukuze Mungu katika mwili wako na kwa roho yako, ambayo ni ya Mungu"*.

Tunapaswa kumtukuza au *kumtafakari* Kristo kwa wote bila ubaguzi. Mawazo au tabia zinazoendelea kwa wengine ambazo hazina upendo au sio za Kristo hazina udhuru na zinahitaji toba kwa Mungu na kwa mtu huyo.

Basi ukileta sadaka yako madhabahuni, na huku ukikumbuka ya kuwa ndugu yako ana neno juu yako, iache sadaka yako mbele ya madhabahu, uende zako, upatane kwanza na ndugu yako, kisha urudi uitoe sadaka yako. (Mathayo 5: 23-24)

Tunakwenda madhabahuni lini? Hii inahusu ushirika wetu na Yesu, wakati wetu katika sala na shukrani na kumwomba dua, matendo yetu ya kila siku ya kujitolea na hamu ya kukaa ndani Yake.

Mimi ni mzabibu; ninyi ni matawi, akaaye ndani yangu nami ndani yake, huyo huzaa sana; maana pasipo mimi ninyi hamwezi kufanya neno lo lote. (Yohana 15: 5)

Kukaa kunamaanisha "kukaa na, kuishi katika utambuzi wa mara kwa mara wa kuwa hekalu la Roho Mtakatifu." Na anasema kuwa *kama* sisi kufanya hivyo, tutakuwa huzaa matunda mengi kwani bila neema yake hatuwezi kufanya *chochote*. *Kwenda madhabahuni* inamaanisha ushirika wetu na Yesu na uwezo wetu wa kupokea neema inayohitajika kwa kuzaa matunda na kutii mapenzi yake.

Kujichunguza

Wakati tunadaiwa mtu msamaha, iwe kwa kuomba au kutoa, Mungu anasema lazima kwanza tuondoe hii kabla ya kutarajia baraka na neema yake. Je! Ni zawadi gani katika Mathayo 5:23? Kuleta dhabihu hekaluni ilikuwa kawaida kwa Wayahudi kama sehemu ya upatanisho wa dhambi zao. Zawadi zetu leo ni sifa, zaka, ibada, utii, na huduma kwake. Lakini Yesu alisema hatapokea zawadi hizi ikiwa unadaiwa upatanisho wa mtu yeyote.

Naye Samweli akasema,
je! BWANA huzipenda sadaka za kuteketezwa na dhabihu
Sawasawa na kuitii sauti ya BWANA?
Angalia, kutii ni bora kuliko dhabihu,
Na kusikia kuliko mafuta ya beberu.
(1 Samweli 15:22)

Huduma na kufanya kazi kwa Mungu hakutatatua shida hii. Tunashauriwa kujichunguza kabla ya kuchukua ushirika.

Maana kila mwulapo mkate huu na kukinywea kikombe hiki, mwaitangaza mauti ya Bwana hata ajapo. Basi kila aulaye mkate huo, au kukinywea kikombe hicho cha Bwana isivyostahili, atakuwa amejipatia hatia ya mwili na damu ya Bwana. Lakini mtu ajihoji mwenyewe, na hivyo aule mkate, na kukinywea kikombe. Maana alaye na kunywa, hula na kunywa hukumu ya nafsi yake, kwa kutokuupambanua ule mwili. Kwa sababu hiyo wako wengi kwenu walio hawawezi na dhaifu, na watu kadha wa kadha wamelala. Lakini kama tungejipambanua nafsi zetu, tusingehukumiwa. Ila tuhukumiwapo, twarudiwa na Bwana, isije ikatupasa adhabu pamoja na dunia. (1 Wakorintho 11: 26-32)

Ni mara ngapi Wakristo hushiriki ushirika bila kwanza kuchunguza mioyo yao ili kuona ikiwa wana uchungu au wamemkosea mtu na hawajatubu au hawana mpango wa kupatanishwa?

FAILI LENYE UKWELI

Patanisha - Kufanya mambo yawe sawa; kubadili hisia za mtu au kutazama mwingine; au kulipa deni inayodaiwa.

Msiwiwe na mtu cho chote, isipokuwa kupendana; kwa maana ampendaye mwenzake ameitimiza sheria.
(Warumi 13: 8)

Deni Linalosubiri Kulipwa

Kama Wakristo tuna deni ya kulipa ambayo Mungu mwenyewe anasema tunadaiwa na wengine: kuwapenda kwa mawazo, maneno, na matendo. Hii pia ni pamoja na kuwasamehe wale ambao wametuumiza. Wakristo wengi wanahifadhi uchungu, chuki, au kutosamehe kwa mtu na wanahalalisha hisia hizi kwa sababu mtu huyu bado hajalipa matokeo yoyote au amechukua jukumu la tabia yao. Lakini tutaumizwa na wengine, hata wale ambao wanapaswa kutupenda, iwe kwa ujinga au kwa makusudi.

Neno kusamehe ni kitenzi-kitendo. Mungu anatumia Neno lake kuzungumza nawe hivi sasa, akifunua ukweli ambao unahitaji hatua. Kusamehe si rahisi. Inaweza kusaidia kutafuta msaada na uwajibikaji wa Mkristo aliyekomaa ili kukutia moyo kufuata.

Andika ahadi yako ya kumsamehe mtu huyo au watu au kuomba msamaha kwa kile Mungu amekufunulia. Jipe tarehe ya mwisho ya kufuata.

Kwa maana mkiwasamehe watu makosa yao, na Baba yenu wa mbinguni atawasamehe ninyi. (Mathayo 6:14)

Katika visa vingine, kwa sababu ya usafirishaji, gharama ya kusafiri, usalama kwako, au uwezo wa mtu mwingine kukaa kimya muda wa kutosha kukuruhusu useme kile unachohitaji kusema, barua, barua pepe, maandishi, au simu inaweza kuwa chaguo bora.

Kumbukumbu ya Mawasiliano

Weka alama hizi akilini wakati unazungumza au unawasiliana kwa maandishi.

1. Unafanya hivyo kwa utii kwa Baba yako wa mbinguni, ambaye anakupenda na kukujali.
2. Anataka uwe huru kutoka kwenye utumwa na uonevu ambao umekuwa ukipata kama matokeo ya kutosamehe.
3. Huna haja ya kufanya mazoezi ya kila undani wa kosa lao dhidi yako.
4. Mara nyingi, haswa wakati wa kumsamehe mwenzi wako, wanaweza kuwa hawajui nini wamefanya kuumiza.
5. Usilazimshe wengine kukubali makosa yao.
6. Mungu amekuita kutii, sio kuwa wakili wa mashtaka, juri, jaji, au kujaribu kuwafanya wakiri kwamba kile walichofanya kilikuwa kibaya.
7. Weka fupi.
8. Mara nyingi, kwa sababu ya kiwango cha juu cha mhemko, tunaweza kujikuta tukisema vitu ambavyo hatukukusudia kusema na kudhoofisha kusudi la mkutano, mazungumzo, au barua.
9. Mwishowe (ikiwa inafaa), omba msamaha kwa kuwa na chuki kwao.
10. Kumbuka kwamba walichoweza kufanya kilikuwa kibaya na cha kukera, lakini uchungu na kutosamehe ni sawa sawa na hicho walichofanya.

Mungu atahukumu siri za wanadamu na Yesu Kristo, kulingana na injili yangu. (Warumi 2:16)

Kwa hivyo huna udhuru, Ee mwanadamu, mtu yeyote ambaye unahukumu, kwa kuwa katika chochote unachohukumu mwingine unajihukumu mwenyewe; maana wewe unayehukumu hutenda mambo yale yale. (Warumi 2: 1)

Kiwango ambacho nina uwezo na nia ya kuwasamehe wengine ni dalili wazi ya ni kwa kiwango gani nimepata msamaha wa Mungu Baba yangu kwangu. —Phillip Keller

Kudumisha Ahadi Yako ya Kusamehe

Unaweza kukutana na vita kati ya Roho na mwili baada ya kuomba msamaha au kumsamehe mtu mwingine.

Lakini tunda la Roho ni upendo, furaha, amani, uvumilivu, utu wema, fadhili, uaminifu, upole, kiasi; juu ya mambo kama hayo hakuna sheria. Na hao walio wa Kristo Yesu wameusulibisha mwili pamoja na mawazo yake mabaya na tamaa zake. Tukiishi kwa Roho, na tuenende kwa Roho. Tusijisifu bure, tukichokozana na kuhusudiana. (Wagalatia 5: 22-26)

Uzoefu wa msamaha utabadilisha wewe na mahusiano yako kwa muda. Mungu amekuwa na ushindi mkubwa katika maisha yako, akikuleta mahali hapa pa kujisalimisha na kutii. Lakini huu ni mwanzo tu. Sasa lazima ukubali na ufanyie mabadiliko unayohitaji. Hii itahitaji kwamba umtafute Mungu kila siku kwa nguvu zake ili uendeleo kwenye njia yako ya huruma na huruma.

Lakini tunda la Roho ni upendo, furaha, amani, uvumilivu, utu wema, fadhili, uaminifu, upole, kiasi; juu ya mambo kama hayo hakuna sheria. Na hao walio wa Kristo Yesu wameusulibisha mwili pamoja na mawazo yake mabaya na tamaa zake. Tukiishi kwa Roho, na tuenende kwa Roho. Tusijisifu bure, tukichokozana na kuhusudiana. (Wagalatia 5: 22-26)

Kwa mfano, unaweza kuwa umemsamehe mzazi kwa kuwa mkali na asiye na upendo na kuwaomba wakusamehe kwa kuwa na uchungu. Ingawa wanaweza kuendelea kuwa wakali na wasio na upendo. Mwili wako unaweza kutaka kuitikia jinsi ulivyotenda hapo awali. Mungu atakuwa mwaminifu kuzalisha matunda yake maishani mwako unapojikabidhi kwake kila wakati.

Kwa maana kushindana kwetu sisi si juu ya damu na nyama; bali ni juu ya falme na mamlaka, juu ya wakuu wa giza hili, juu ya majeshi ya pepo wabaya katika ulimwengu wa roho. (Waefeso 6:12)

Lazima ukumbuke kuwa utii wako katika kusamehe haikuwa hivyo kwa mwenzi wako (au yule mtu mwingine) atabadilika. Ikiwa watatoa mapenzi yao kwa Bwana, watapata neema ya Mungu, uponyaji, na uwezo wa kubadilika. Ni Mungu tu anayeweza kubadilisha mioyo yetu na kubadilisha akili zetu, lakini itatokea tu *tunapojikabidhi* kwake.

Tunahusika katika vita vya kiroho kila siku. Adui, Shetani, hataki umtii Mungu au ushinde dhambi na anataka uumie. Atashambulia akili yako na kumbukumbu, mawazo mabaya, uwongo, majaribu, na kulaani. Lazima uzoeze akili kujidhibiti na kukumbuka ni nani anapigana nanyi!

"Mwe na hasira, ila msitende dhambi; jua lisichwe na uchungu wenu bado haujawatoka; wala msimpe Ibilisi nafasi. (Waefeso 4: 26-27)

Huu ndio ukweli ambao tunaishi. Shetani anachukia kupoteza nafasi maishani mwako. Anataka kukuibia amani na furaha ya Mungu.

Uharibifu wa Shetani

Acha kumpa Shetani nafasi ya kufanya uharibifu wake katika maisha yako. Jaribu kila wazo linaloingia akilini mwako na Neno la Mungu ili uone ikiwa limetoka kwake, kwenye mwili wako, au kwa adui.

Maana ingawa tunaenenda katika mwili, hatufanyi vita kwa jinsi ya mwili; (maana silaha za vita vyetu si za mwili, bali zina uwezo katika Mungu hata kuangusha ngome;) tukiangusha mawazo na kila kitu kilichoinuka, kijiinuacho juu ya elimu ya Mungu; na tukiteka nyara kila fikira ipate kumtii Kristo; tena tukiwa tayari kupatiliza maasi yote, kutii kwenu kutakapotimia. (2 Wakorintho 10: 3-6)

Hatimaye, ndugu zangu, mambo yo yote yaliyo ya kweli, yo yote yaliyo ya staha, yo yote yaliyo ya haki, yo yote yaliyo safi, yo yote yenye kupendeza, yo yote yenye sifa njema; ukiwapo wema wo wote, ikiwapo sifa nzuri yo yote, yatafakarini hayo. (Wafilipi 4: 8)

Omba katika kila jaribu, ukiomba nguvu ya Mungu kufanya mapenzi yake.

Usishindwe na ubaya, bali shinda ubaya kwa wema. (Warumi 12:21)

Basi Mungu wa tumaini na awajaze ninyi furaha yote na amani katika kuamini, mpate kuzidi sana kuwa na tumaini, katika nguvu za Roho Mtakatifu. (Warumi 15:13)

Pinga na kemea shetani kwa jina la Yesu. *Pambana!*

Lakini Mikaeli, malaika mkuu, aliposhindana na Ibilisi, na kuhojiana naye kwa ajili ya mwili wa Musa, hakuthubutu kumshitaki kwa kumlaumu, bali alisema, Bwana na akukemee. (Yuda 1: 9)

Kwa hivyo nyenyekeeni chini ya mkono wenye nguvu wa Mungu. . . mkimtupia huduma yenu yote, kwa maana yeye huwajali ninyi. . . . Adui yako Ibilisi hutembea huku na huku kama simba anayenguruma, akitafuta mtu ammeze. Mpingeni, mkiwa thabiti katika imani. (1 Petro 5: 6-9)

Nimesamehe hiyo kwa ajili yenu mbele za Kristo, Shetani asije akatuchukua; kwa maana hatujui hila zake. (2 Wakorintho 2: 10-11)

Mungu anataka uwe mshindi. Jihadharini na hila za shetani. Kutosamehe ni moja wapo ya mbinu zake zenye nguvu kutuweka katika vifungo. Yesu alionyesha umuhimu wa kutumia Maandiko kupambana na udanganyifu wa Shetani (Mathayo 4: 4, 7, 10).

Tengeneza mpango wa utekelezaji kwa kutumia mstari wowote hapo juu, au mistari mingi katika somo hili, ili kupambana na mawazo yasiyokuwa ya kibiblia na kuweka mawazo yako kwa mtazamo wa Mungu. Andika mstari kwenye kadi ya kumbukumbu na uikariri kwa kubeba kadi pamoja nawe na kuipitia asubuhi na usiku. Endelea kutumia kitanda chako cha ushindi kwa kukariri mistari. Unapoomba na kukariri Maandiko, unalihifadhi Neno la Mungu moyoni mwako (Zaburi 119: 11). Huu utakuwa ushindi wako.

Nukuu Maandiko ili yachukue nafasi ya mawazo mabaya, jaza ukweli wa Mungu, na umjibu adui kama Yesu alivyofanya.

Wakati Shetani alipomlelea Yesu uwongo, Alisema, "Imeandikwa" (Mathayo 4: 4, 7), na alinukuu Maandiko. Lazima tufanye vivyo hivyo. Ukweli utashinda *daima*.

Kuweka Mipaka

Unaweza kuhitaji kuweka mipaka. Kuomba msamaha au kusamehe mwingine hakumpi mtu huyo haki ya kukutenda bila heshima au kuwa mkali.

Ikiwa mama yako alikuwa mkali au alikua anakupelekesha wakati unakua na aliendelea baada ya kuhama, unahitaji kuweka mipaka katika uhusiano wako (baada ya kumsamehe). Fafanua kwa fadhili kuwa unataka uhusiano naye lakini unahitaji kuanzisha mipaka ili asiumizwe naye. Labda unaweza kuongeza, "Mama, ninahitaji uzungumze nami kwa njia ya upendo, na naahidi kufanya vivyo hivyo kwako. Ikiwa yeyote kati yetu anasema jambo lisilo la fadhili, tunahitaji kusema kwamba huyo mtu mwingine ametuumiza. Au ikiwa tunataka kutozungumza juu ya mada fulani, tunahitaji kuheshimu hiyo. Ikiwa mipaka hiyo haitaheshimiwa, basi nitamaliza mazungumzo. Mama, njia pekee ambayo tunaweza kujua ikiwa tunataka kuwa na uhusiano ni kwa njia ya kupendana na kuheshimiana."

Imeshindwa Kupatanisha

Wakati mwingine haiwezekani kupatanisha. Ikiwa mtu ambaye unahitaji kusamehe amekufa au hayuko tayari kupatanisha, bado unaweza kuwasamehe.

Uchungu ndani ya moyo wa mwanadamu huishi kwa muda mrefu baada ya kitu cha uchungu huo kufa. Ni muhimu kutazama msamaha kama dawa ya nguvu ya kuponya roho ya mwanadamu ya hali mbaya za kibinadamu. Ukichagua kumwamini Mungu na kupokea "dawa hii", Mungu ataleta uponyaji na hata kuziba utupu huo katika nafsi yako. Kifo cha mkosaji hakifuti Neno la Mungu.

Ukweli, msamaha wa kibiblia unahitaji sisi kuchukua hatua. Lazima tufanye zaidi ya kukubaliana katika akili zetu au mioyo yetu kwamba tunapaswa kusamehe. Biblia haituamuru tuhisi msamaha. Lazima tutekeleze mapenzi yetu na kufuata matendo yetu.

Lazima uanze na ungamo kwa Bwana. Inasaidia ikiwa unazungumza ukiri wako kwa sauti na kusema msamaha wako kwa mtu aliyekufa mbele ya rafiki, mwenzi, mchungaji, au mshauri.

FAILI LENYE KWELI
*Ungama-Kukubali au kufichua
upotovu wa mtu, kosa, au
dhambi.*

Wajibu wako

Unawajibika tu kwa sehemu yako ya upatanisho. Bila kujali msimamo wa mwenzi wako (au mtu mwingine), lazima umtii Mungu kwa kuomba msamaha na kutoa msamaha. Ikiwa wanakataa kukupa msamaha, au hawakubali makosa yao kwako, Mungu bado atakubariki kwa utii wako na atamwaga amani, neema na rehema zake juu ya maisha yako. Bado utapata uhuru Wake kutoka utumwani.

Huwezi kuweka matarajio yoyote au mahitaji kwa mtu mwingine. Salimisha yote kwa Bwana na umwamini Yeye kufanya kazi katika mazingira yako. Hatupaswi kutegemea

uelewa wetu wenyewe lakini kutii na kujisalimisha kwa Mungu na mapenzi yake. Ametupa sheria za kiroho kutawala, kulinda, na kutuweka huru. Neno lake linatupa ufahamu na maagizo juu ya jinsi ya kufuata sheria hizi. Mwili wetu, kiburi, na hofu zitatuzuia tusimwamini na kumtii Mungu katika hali hizi, lakini kwa nguvu ya Roho Mtakatifu, tunaweza kushinda.

Uchungu ndani ya moyo wa mwanadamu huishi kwa muda mrefu baada ya kitu cha uchungu huo kufa. Ni muhimu kutazama msamaha kama dawa ya nguvu ya kuponya roho ya mwanadamu ya hali mbaya za kibinadamu. Ukichagua kumwamini Mungu na kupokea "dawa hii", Mungu ataleta uponyaji na hata kuziba utupu huo katika nafsi yako. Kifo cha mkosaji hakifuti Neno la Mungu.

Ukweli, msamaha wa kibiblia unahitaji sisi kuchukua hatua. Lazima tufanye zaidi ya kukubaliana katika akili zetu au mioyo yetu kwamba tunapaswa kusamehe. Biblia haituamuru *tuhisi* msamaha. Lazima tutekeleze mapenzi yetu na kufuata matendo yetu.

Rehema na kweli zisifarakane nawe;
Zifunge shingoni mwako;
Ziandike juu ya kibao cha moyo wako.
Ndivyo utakavyopata kibali na akili nzuri,
Mbele za Mungu na mbele ya mwanadamu.
Mtumaini BWANA kwa moyo wako wote,
Wala usizitegemee akili zako mwenyewe;
(Mithali 3: 5-6)

Tumia sala ifuatayo kukuongoza:

Bwana Yesu, ninaomba nguvu ya kukuamini katika hali hizi. Nisaidie kukumbuka kuwa ninafanya hivi kwa ajili yako. Najua Wewe peke yako ndiye unayeweza kuniponya mimi na mwenzi wangu kwa kosa ambalo tumetendeanza. Ninaomba upatanisho na mwenzi wangu, lakini najua kwamba ninaweza tu kufanya sehemu yangu. Ninamwomba mwenzi wangu ajisalimisha Kwako ili Utukuzwe. Ninakuamini kabisa na matokeo. Kwa jina la Yesu ninaomba. Amina.

Hitimisho

Inaweza kuwa ngumu sana kusamehe, lakini maisha ni magumu wakati ambapo tunakuwa hatujasamehe kwa sababu tunahifadhi dhambi na tunakosa kile Yesu alichotufanyia msalabani. Uzoefu wetu wa msamaha wa Mungu unahusiana moja kwa moja na uwezo wetu wa kusamehe wengine. Kuwa tayari kusamehe wengine ni dalili mojawapo ya kwamba umetubu dhambi yako mwenyewe, umesalimisha maisha yako, na umepokea msamaha wa Mungu. Moyo uliojitoa kwa Mungu hauwezi kuwa moyo mgumu kuelekea wengine.

Kiburi na woga hutuepusha na msamaha na upatanisho. Kukataa kujitoa au kuvunjika, kusesitiza haki zako, na kujitetea zote ni dalili kwamba kiburi cha ubinafsi kinatawala maisha yako, badala ya Bwana. Wakati hofu ya *nini ikiwa* inakuteketeza na kukudhibiti, omba imani ya kumwamini na kumtii Mungu. Kutunza maadui ni gharama sana. Mfano katika Mathayo 18: 21-35 unaonya kwamba roho ya kutosamehe itakuweka katika gereza la kifikra.

Mtu wa kwanza na mara nyingi ambaye ndiye anayeponywa na msamaha ni mtu ambaye anasamehe.

. . . Tunaposamehe kwa dhati, tunaweka mfungwa huru na kisha kugundua kuwa mfungwa tuliyemuweka huru alikuwa ni sisi. -Lewis Smedes

Kiambatisho Q

Kujitathmini kwenye Ndoa

Baada ya kujifunza mpango na makusudi ya Mungu kwa ndoa yako, bado utapata shida. Unaweza kujikuta unajiuliza ikiwa mpango wake unafanya kazi kweli, au unaweza kupata kuchanganyikiwa kwa sababu mwenzi wako hatoi ushirikiano kwako. Ikiwa hii itatokea, usiogope au kuangalia njia za ulimwengu. Usirudi kwenye tabia za zamani, badala yake, tumia tathmini hii kugundua chanzo cha kweli cha shida, na kisha uhakiki kanuni katika kila kitabu cha kujifunzia.

Msingi wako wa Kiroho

- Maisha yako ya kujitolea yakoje? Soma Zaburi 1: 1-3. Je! Utatumia maneno kama *kuabudu*, *kusikiliza*, *kushukuru*, *kukiri*, au *kuombea* kuelezea mawasiliano yako ya kila siku na Mungu?
- Je, unasoma na kutafakari Neno la Mungu katika siku kwa utulivu kila siku?
- Je! Unamtegemea Mungu na fedha zako na unatoa zaka mara kwa mara?
- Je, vipaumbele vyako ni sawa na matakwana ya Mungu kwako na kwa familia yako?
- Je! Tunda la Roho linaonekana katika maisha yako (Wagalatia 5: 22-23)?

Lazima umtegemee Bwana. Ufunguo hauko katika njia zako lakini katika uhusiano na Mungu. Pitia juzuu ya 1, *Msingi Imara*, ikiwa unakosa katika eneo hili.

Kuwasiliana kwa Upendo

- Je! Unamsikiliza mwenzi wako kwa ufanisi? Pitia *Kiambatisho E: Kusikiliza kwa Ufanisi na Kujitathmini*.
- Je! Umekuwa ukimjibu mwenzi wako katika mwili au kumjibu kwa upendo?
- Je! Kuna maeneo ambayo unahitaji kuboresha mawasiliano yako au kuomba msamaha kwa mwenzi wako? Pitia "Kile Kisicho Upendo," kilichopatikana katika juzuu ya 2, masomo ya 2-4, yenye nambari 1-9.
- Je! Unahitaji kuvunja mzunguko wa mawasiliano yasiyopenda? Pitia *Kiambatisho G: Kuvunja Mzunguko*.

Kuwasiliana na mwenzi wako na kuelekea kwako huonyesha thamani uliyoweka juu yao. Pitia juzuu ya 2, *Upendo ni nini*, ikiwa umepungukiwa katika eneo hili.

Kukidhi Mahitaji ya Mwenzi wako

- Je, unatimiza mahitaji ya kipekee ya mwenzi wako? Pitia juzuu ya 3, *Mahitaji ya kipekee*.

- Njia bora ya kuongoza au kuwasilisha ni kwa mfano wa kibinafsi. Unaendeleaje?
- Je, wewe na mke wako hufanya kazi pamoja na kusaidia kila mmoja?
- Mtindo wako wa usimamizi ukoje?

Uongozi wa Kimungu

- Je, unasali mara kwa mara kwa ajili na mwenzi wako?
- Je! Umefuata ahadi yako ya kuwa na mafunzo ya Biblia ya kila wiki ya familia?
- Je, unatimiza mahitaji ya kimwili ya mwenzi wako? Pitia juzuu ya 4, *Utimilifu wa Kimwili*.
- Je! Uongozi wa kibiblia uko katika usawa nyumbani kwako? Pitia juzuu ya 5, *Uongozi wa Kimungu*.
- Je! Unahitaji uanafunzi zaidi katika malezi, usimamizi wa kifedha, au eneo lingine? Tembelea ulimwengu wa FDM kwa rasilimali zaidi.

Mungu anakupenda, na anampenda mwenzi wako. Lazima umwamini. Hajakupa kazi zaidi ya uwezo wako kwani unamwamini na kutii mapenzi yake.

Kurudi kwenye Njia

Je! Mungu amefunua maeneo katika uhusiano wako wa kifamilia ambapo umeteleza? Ikiwa ndivyo, fuata hatua zilizoordheshwa hapa chini ili kurudisha nyumba yako kwenye njia.

1. Ungama kwa Mungu, ukikiri udhaifu wako, makosa, au kushindwa kwako.
2. Pokea msamaha wa Mungu. Mruhusu akukumbatie katika mikono yake ya upendo na neema.
3. Tubu kwa kuachana na makosa yako na ujitoe kutembea kwa kutii mapenzi yake.
4. Omba msamaha kutoka kwa mwenzi wako, ikiwa ni lazima.
5. Kuwa tayari kumsamehe mwenzi wako, kama vile Mungu katika Kristo avyokusamehe.

Kiambatisho R

Kamusi

Ufafanuzi huu umechukuliwa kutoka *Kamusi mpya ya Kimataifa ya Webster ya Lugha ya Kiingereza*, Kampuni ya G & C Merriam, na *Kamusi Kamili ya Utaftaji wa Neno*, Spiros Zodhiates, Wachapishaji wa AMG.

kaa : Kukaa, kaa; kuendelea mahali; kuvumilia bila kujitoa.

thibitisha : Kuthibitisha; kudai kuwa halali; sisitiza vyema.

wenye kiburi au **wenye kiburi** : Kuwa na majivuno; kuhisi au kuonyesha kujiona, kujali wengine. Kiburi; kujipa cheo cha juu, umuhimu usiofaa.

hubeba vitu vyote : huzaa, s *tego* (Kigiriki). Kuficha, kuficha. Upendo huficha makosa ya wengine au hufunika.

Huzuia chuki kama meli inazuia maji au paa mvua.

kuamini : *Pisteuo* (Mgiriki). Kuwa na imani katika au kushawishiwa kwa nguvu na jambo fulani. Inaonyesha mtazamo wa matumaini yanayotarajiwa.

kujisifu : Kuzungumza juu yako mwenyewe, au vitu vinavyohusu wewe mwenyewe, kwa njia ya kujisifu; kujivunia.

mwenzako : Mtu ambaye ameongozana au yuko pamoja na mwingine; mwenzi, mshirika, maslahi ya uhusiano maalum kama mwenzi au rafiki.

kulinganishwa : Mmoja ambaye ni mwenzake, upande wa pili, sehemu iliyo kinyume, mwenzi, mwenzake, lakini haifanani.

maelewano : Kusuluhisha tofauti na ubalozi.

marekebisho : Neno la Mungu linatambua jinsi ya kurudisha kitu katika hali yake inayofaa, tukiweka wima kitu kilichoanguka, kikionyesha maisha ya kimungu.

unajisi : *Miano* (Mgiriki). Kutia rangi na rangi kama glasi, kuchafua, kuchafua, najisi.

nidhamu : *Hupopiazoo* (Kigiriki). Inatumika kuelezea mabondia wakitoa makofi ya mtoano; ngumi za sehemu ya

uso chini ya macho hadi zilikuwa nyeusi na hudhurungi. (Vifungu vinavyohusiana: 1 Timotheo 4: 7-8;

Yuda 3; 2 Petro 1: 5-6)

nguvu ya kiungu : Nguvu, *dunami* (Kiyunani). Nguvu ya nguvu, au uwezo wa kufanya kile ambacho ni Mungu tu anayeweza kufanya.

fundisho : Maagizo ya kimungu ya Mungu hutoa mwili kamili na kamili wa ukweli wa kimungu unaohitajika kwa maisha, utauwa, na familia.

fundisho : Maagizo ya kimungu ya Mungu hutoa mwili kamili na kamili wa ukweli wa kimungu unaohitajika kwa maisha, utauwa, na familia.

ujenzi : *Oikodome* (Kigiriki). Kujijengea faida ya kiroho au maendeleo ya mtu mwingine; kutumika kuonyesha ujenzi wa nyumba au muundo.

vumilia vitu vyote : *Kuvumilia* , *hupomeno* (Kigiriki). Kukaa chini, kuvumilia chini, kuteseka, kama mzigo wa shida. Uvumilivu wa subira, ukishikilia ardhi yake wakati hauwezi tena kuamini wala kutumaini.

enraptured : *Sagah* (Hebrew). Isaya alitumia kitenzi hiki kupendekeza kuhama, kupindika, au kutikisika katika ulevi (Isa. 28: 7). Inaweza kufafanua ulevi, sio tu kutoka kwa divai au bia lakini pia kutoka kwa upendo (Mithali 5: 19-20).

wivu : Kutoridhika au kutokuwa na wasiwasi mbele ya ubora wa mtu mwingine au bahati nzuri, ikifuatana na kiwango fulani cha chuki na hamu ya kumiliki faida sawa; malalamiko mabaya.

matarajio : Kutarajia au wazo la kitu kinachotokea; kiwango kinachotarajiwa.

achana : Kukana. Kila siku linganisha vipaumbele vyetu na Neno la Mungu, ambalo linaweka mapenzi yake juu yetu.

mpole : Inaonekana, inafaa; usawa, haki, wastani, uvumilivu, sio kusesitiza barua ya sheria. Inadhihirisha kujali ambayo inaonekana kibinadamu na kwa busara katika ukweli wa kesi.

uhalisi : *Dokimion* (Kigiriki). Kitu ambacho kimejaribiwa na kupitishwa. Inatumika kuelezea metali ambazo zilikuwa zimepitia mchakato wa kuondoa uchafu wote.

kumtukuza : Kutafakari, kuheshimu, kusifu, kutoa heshima au heshima kwa kumweka katika nafasi ya heshima.

moyo : *Kardia* (Kigiriki). Kiti cha tamaa, hisia, mapenzi, tamaa, msukumo; akili.

moyo : *Lebab* (Kiebrania). Akili, mtu wa ndani (mapenzi, mhemko). Neno hasa linaelezea tabia nzima ya mtu wa ndani.

msaidizi : *Azar* (Kiebrania). Kusaidia, kusaidia, toa moyo; yule anayemzunguka, kumlinda, na kumsaidia mwingine.

msaidizi : *Ezer* (Kiebrania). Kusaidia au msaada ambao umepewa; inaonyesha watu wanaotoa msaada. Mwanamke aliumbwa kama msaidizi msaidizi wa Adamu (Mwanzo 2:18, 20). Bwana kama msaada wa Israeli (Hosea 13: 9). Bwana kama msaidizi mkuu wa Israeli (Kutoka 18: 4; Kumbukumbu la Torati 33: 7; Zaburi 33:20; 115: 9–11).

msaidizi : Mtu anayekuja na kusaidia, sio anayeongoza.

mafundisho katika haki : Maandiko hutoa mafunzo mazuri. *Maagizo* hapo awali yalimaanisha kumfundisha

mtoto tabia ya kimungu; sio kukemea tu na kurekebisha tabia mbaya (Matendo 20:32; 1 Timotheo 4: 6; 1 Petro 2: 1-2).

aina : *Chrestos* (Kigiriki). Kufanya mema; Inaashiria kuwa mpole, mwenye huruma, mwenye huruma, mwenye neema, na tabia nzuri tofauti na mkali, mgumu, mkali, mwenye uchungu, au mkatili. Wazo la ubora wa maadili.

ujuzi : *Epignosis* (Kigiriki). Ushiriki kamili katika kupata maarifa, na kuyatumia.

uvumilivu au **subira**: Kuwa na hasira- ndefu, kinyume cha hasira ya haraka; inajumuisha kutumia ufahamu na uvumilivu kuelekea watu. Inahitaji sisi kuvumilia hali, bila kupoteza imani au kukata tamaa.

upendo : *Agape* (Kigiriki). Jibu la moyo wa Mungu kwa wenye dhambi wasiostahili. Agape ni upendo wa Mungu ulioonyeshwa kwa kujitolea kwa faida ya vitu vya upendo wake, Mwanawe akileta msamaha kwa mwanadamu. Sifa muhimu ya Mungu hutafuta masilahi ya wengine bila kujali matendo ya wengine; inajumuisha Mungu kufanya kile Anachojua ni bora kwa mwanadamu na sio lazima kile mtu anachotamani. Agape anachagua kupenda bila masharti.

upendo : *Phileo* (Mgiriki). Jibu la roho ya mwanadamu kwa kile kinachovutia kama ya kupendeza. Tofauti na agape na huzungumza juu ya heshima, heshima kubwa, na mapenzi ya zabuni na ni ya kihemko zaidi. Upendo wa urafiki; imedhamiriwa na raha ambayo mtu hupokea kutoka kwa kitu cha upendo huo. Phileo ni upendo wa masharti.

tafakari : Kuomboleza, kutamka, au sauti za kunung'unika, kama kusoma nusu kwa sauti au kuzungumza na wewe mwenyewe, kuingiliana na maandishi ili iweze kuingia ndani ya akili yako. Kama begi la chai linaloingia ndani ya maji linapenya ndani ya kioevu, kwa hivyo kutafakari juu ya Maandiko kunajaza akili zetu. Katika ulimwengu wa kibiblia, kutafakari haikuwa mazoezi ya kimya.

huduma(nomino): Mtumishi au mhudumu; anayesimamia, anayetawala, na anayetimiza.

huduma(kitenzi): Kurekebisha, kudhibiti, na kuweka utaratibu; kutumikia, kutoa huduma kwa mwingine; kufanya kazi kwa Bwana kama mtumishi.

Kutofurahi katika udhalimu (uovu): Unapooni mtu akianguka dhambini au akifanya kosa, haufurahi au kulipiza kisasi kwao.

imekamilika : *Teleio* (Kigiriki). Kukamilisha, ambayo inaonyesha kuwa kuna kitu kiko katika mchakato. Hasa na maana ya kumaliza kabisa, kukamilisha, kufikia lengo lililokusudiwa, kumaliza kazi au jukumu.

upendeleo : Kile mtu anapendelea kabla au juu ya mwingine. Sio sawa au mbaya.

kutoa : *Pronoeo* (Kigiriki). Kutafakari kwa uangalifu, fikiria, zingatia, zingatia, fikiria kabla kwa njia ya kushawishi, kutunza katika kumpa mtu mwingine.

kusudi : Matokeo au lengo linalotarajiwa au linalotarajiwa.

Kuonyesha hisia : Kutenda kwa kujibu kichocheo au kichocheo, kutenda kinyume.

Kuonesha hisia katika mwili : Mkristo akijibu hali kwa njia ya dhambi, katika tabia ya tabia yao ya zamani iliyoanguka, au akijibu kwa nguvu na uelewa wao badala ya nguvu na hekima ya Roho Mtakatifu.

kufurahi katika ukweli : Kuwa na furaha kubwa; kufurahi kwa kile kilicho kweli kulingana na ahadi za Mungu.

kubadilishwa : *Metamorphoó* (Kigiriki). Kutoka kwa ambayo tunapata neno *metamorphosis* . Kubadilika kuwa kitu tofauti kabisa, kama kiwavi na kipepeo.

ukweli : Hutoka kwa Neno la Mungu; hufanya wazi ni nini kilicho sawa na kibaya.

kazi : *Poiema* (Kigiriki). Kutoka kwake tunapata neno *shairi* .Kutengeneza kitu; kazi, kazi ya kazi, kazi ya sanaa, au kito.

tubu : Kutatua; kurekebisha maisha ya mtu kama matokeo ya majuto ya dhambi zake; kujuta kwa yale ambayo mtu amefanya au ameacha kufanya mbele za Mungu. Kugeuka na kwenda mwelekeo mwingine; kubadili mawazo, mapenzi, na maisha ya mtu, na kusababisha mabadiliko ya tabia; kufanya mambo kwa njia nyingine.

karipio : Neno la Mungu linatuambia kile kibaya au dhambi katika imani na tabia.

jibu : Tenda vyema au vyema.

kujibu kwa upendo : Kujibu mwongozo wa ndani, upendo, hekima, na nguvu ya Roho Mtakatifu.

kugawanya sawa : Kukata kitu sawa sawa na vile unavyofanya katika useremala, uashi, au kwa kukata kipande cha kitambaa ili kushonwa pamoja.

mkorofi : Sifa ya ukali; mkali, mkali, mbaya, asiye na adabu, au mwenye kukera kwa namna au vitendo.

kuridhisha : *Rawah* (Kiebrania). Kutoa maji, kumwagilia; kunywa shibe ya mtu. Inamaanisha kumpa mtu kinywaji halisi na mfano (Zaburi 36: 8-9; 65: 10-11). Inamaanisha kunywa kila kitu anachotaka, kutosheleza (Mithali 5:19; 7:18).

usalama : Hali ya kutokuwa na hatari au tishio, kuwa na imani kwamba mtu yuko salama, na ustawi wa mtu huyo unahakikishiwa na mwingine, kama vile mke anayepumzika salama katika uongozi wa mume.

tafuta na uweke akili yako : Vitenzi visivyo na maana vinavyoonyesha hatua ni mchakato wa kuendelea. *Tafuta* inamaanisha kutafuta na kujitahidi kupata. *Weka akili yako* inahusu mapenzi, mapenzi, na dhamiri.

tafuta kwanza : Amri ya kufanya na usiache kamwe (Mathayo 6:33).

tafuta njia yako mwenyewe : Kufuatilia kile kinachofaa zaidi maslahi yako mwenyewe bila kujali jinsi matendo yako au njia zako zinawaathiri wengine. Kutotaka kupokea maoni, ambayo ni pamoja na maagizo kutoka kwa maoni ya Mungu au mwenzi wako.

soma : Kitenzi kisichojulikana; amri ya kufanya na kuendelea kufanya. Inaashiria kuendelea kwa bidii, kuwa na bidii, kufanya kila juhudi kufanya bora, kuwa na hamu na bidii katika kutimiza lengo.

wasilisha : *Hupotasso* (Kigiriki). Mtazamo wa hiari wa kujitoa, kushirikiana, kuchukua jukumu, na kubeba mzigo.

hafikirii ubaya : *Logizomai* (Kigiriki). Inatumiwa kama neno la uhasibu, linalomaanisha kuweka vitu pamoja katika akili ya mtu, kuhesabu au kujumlisha, kujishughulisha na mahesabu.

Imekamilishwa kwa kila kazi njema : Mungu anatarajia tuelewe mapenzi yake na tupewe nguvu ya kufuata kwa utii kwa kufuata kanuni za kibiblia katika Neno lake.

Maelezo ya mwisho

1. William MacDonald na Arthur Farstad, *Believer's Bible Cometary: Old and New Testaments* (Nashville, TN: Thomas Nelson, 1995), 1268.
2. Spiros Zodhiates, *The Complete Word Study Dictionary* (Chattanooga, TN: AMG Publishers, 2000), 1190.
3. WE WE Vine na FF Bruce, *Vine's Expository Dictionary of Old and New Testament Words*, juz. 2 (Old Tappan, NJ: Revell, 1981), 144-45.
4. NavPress, ilifikia 2006,
<http://www.navpress.com/EPubs/DisplayArticle/3/3.11.32.html>.
5. William Arndt, Frederick W. Danker, na Walter Bauer, *Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature* (Chicago, IL: Chuo Kikuu cha Chicago Press, 2000), 872.
6. Crossway Bibles, *The ESV Study Bible* (Wheaton, IL: Crossway Bibles, 2008), 2332.

Kuhusu Mwandishi

Mtu mjinga, mwanafunzi mwenye uwezo duni wa kujua kusoma na kuandika. Mwanafunzi aliyehitimu kitado cha sita kwa ufaulu wa daraja la tatu. Mume mjinga na baba mnyanyasaji. Yote hayo yanauelezea Mch. Craig katika kipindi fulani maishani mwake; lakini Mungu alikuwa na mpango tofauti kabisa kwa ajili ya maisha yake. Pamoja na Mch. Craig kuwa mwoga kuzungumza mbele za watu, Mungu alimuita kuwa mtumishi wa kudumu mwaka 1994. Aliingia katika Imani bila elimu maalum ama shahada ya seminari. Aliteuliwa mwaka 1995, na toka hapo ameandika vitabu vinne; amefundisha wanaume wengi, ameshauri mamia, wamewaleta kwa Yesu wengi wasiohesabika na kuwafundisha maelfu kupitia semina za ndoa na malezi. Ametoa pia mafunzo ya wanume na semina za Wachungaji kwa taifa la Marekani na kimataifa. Amefanya yote hayo kwa Neema ya Mungu.

Pamoja na kwamba Craig alipa Yesu maisha yake mwaka 1979, kuongoka kwake kulianza pale alipoanza kutenda kila siku kadiri ya maagizo ya Yesu na Neno lake. Aliamini kwa dhati kwamba Yesu anatamni uhusiano kwa karibu na kila mmoja wetu. Maisha yake yalibadilika kwa sababu aliutafuta uhusiano huo na Yesu na akamtegemea katika kila jambo.

Tiwa Moyo. Kama unapambana kuamini kuwa Mungu anaweza kutenda ndani yako na katika maisha yako yote, basin a utiwe moyo kutokana na simulizi la Mch, Craig. Usiruhusu dhambi zako za zamani, uwezo wako mdogo, woga wa kuzungumza na kukosa elimu vikufanye wewe kutokutii wito wa Mungu katika maisha yako. Mungu anataka kukufanya mwanafunzi wake, na kama umeoa au kuolewa au una watoto, basi anataka kukufanya uwe mwenza na mzazi unayemtukuza yeye. Neema zake ni za ajabu na hazina mipaka. Anakupenda na anashauku ya kutukuzwa kupitia wewe.

Ahadi ya Mungu kwako

Na ashukuriwe Mungu kwa ahadi zake nyingi na kutuhudumia; tafakari zaidi ahadi zake kutoka kwa Simoni Petro, mtumwa na mtume wa Yesu Kristu; kwa wale waliopata Imani moja na sisi, yenye thamani katika haki ya Mungu wetu na mwokozi wetu Kristo. Neema na iwe kwenu na amani iongezwe katika kumjua Mungu na Yesu Bwana wetu. Kwa kuwa uweza wake wa Uungu umetukirimia vitu vyote vipasavyo uzima na utaua, kwa kumjua yeye aliyetuita kwa utukufu wake na wema wake mwenyewe. Tena kwa hayo ametukirimia ahadi kubwa mno, za thamani ili kwamba kwa hizo mpate kuwa washiriki wa tabia za Uungu, mkiokolewa na uharibifu uliyomo duniani kwa sababu ya tamaa. Naam na kwa sababu hiyo hiyo mkijitahidi sana kwa upande wenu katika imani yenu tieni na wema; na katika wema wenu, maarifa na katika maarifa yenu, kiasi na

katika kiasi chenu saburi na katika saburi yenu utauwa na katika utauwa wenu, upendano wa ndugu na katika upendano wa ndugu, upendo. Maana mambo hayo yakiwa kwenu na kujaa tele, yawafanya ninyi kuwa si wavivu wala watu wasio na matunda, kwa kumjua Bwana wetu Yesu Kristo. (2 Petro 1:1-8)

Kuhusu Huduma ya Uanafunzi katika Familia

Huduma ya uanafunzi katika familia (FDM), ni shirika lisilo la kibiashara lililoanzishwa mwaka 1994 chini ya mwanzilishi na Mkurugenzi Mch, Craig Caster, kwa lengo la kusaidia, kufundisha na kuelimisha muundo wa Kanisa la Kristo kuendesha familia kwa njia ya uanafunzi. Ili kulifanikisha hili, FDM hutoa vitabu vya kujifunzia, video zinazohusiana na mafunzo na matini za mtandaoni kwa ajili ya masomo binafsi, vikundi vidogo vidogo, vikundi ya mafunzo kwenye familia, na mwanafunzi mmoja mmoja. Hutoa semina kuhusu uanafunzi, ndoa na malezi.

Lengo kuu la FDM ni kufundisha na kusaidia viongozi wa Mkanisa ya Kikristo kuanzisha maono ya uanafunzi na kuipatia jamii matini za kujifunzia ili kuwasaidia kuendesha familia na makanisa yao. Toka mwaka 1995, maelfu ya watu wamehitumu masomo ya ndoa na malezi, mamia ya Mkanisa ya Marekani na mataifa mengine pia wamekuwa wakitoa huduma kwa waumini wao kupitia matini hizi. Huduma zao pia zimesaidia watu wengi kupitia mafunzo ya bure yanayopatikana kwenye www.FDM.world.

FDM inahudumu zaidi kimataifa katika nchi kama Urusi, Ukrain, Cuba, Mexiko, Afrika, Singapo, Japan na China. Pata mambo mengine zaidi kwenye www.FDM.world.